

JOENSUU, VARASLAMPI

Pronssikautisen asuin-
paikan kaivaus.

Maarit Suni 1974

Joensuu, Varaslampi

Pronssikautisen asuinpaikka-alueen kaivaus 1974.

Maanomistajat: Paavola I, rek. n:o 7¹¹², om. Kaukas oy/ab, os.

Pekkala, 80260 Joensuu 26; Taimisto, rek. n:o 7¹⁰⁷, om. Joensuun kaupunki, os. Kaupungintalo, Rantakatu, 80100 Joensuu 10;

Kangaspellonpuisto, rek. n:o 12⁴⁸, om. Joensuun kaupunki, os.

Kaupungintalo, Rantakatu, 80100 Joensuu 10.

Topografikartta n:o 4223 09 1:20 000 Joensuu, painettu 1946.

Kaivausalue 1 koord. x = 6944 10

y = 489 26

z = n. 80 - 81

Kaivausalue 2 koord. x = 6944 09

y = 489 29

z = n. 80 - 81

Kaivausalue 3 koord. x = 6944 08

y = 489 33

z = n. 81 - 82

Kaivausalue 4 koord. x = 6944 07

y = 489 37

z = n. 80 -82

Kaivausalue 5 koord. x = 6944 05

y = 489 43

z = n. 81

Kaivausalue 6 koord. x = 6944 04

y = 489 45

z = n. 81 -82

Kaivausalue 7 koord. x = 6944 02

y = 489 48

z = n. 81 - 82

Kaivausalue 8 koord. x = 6943 98

y = 489 56

z = n. 79 - 81

Paikalta ovat löydökset KM 19471:1 - 1318.

Aikaisemmat löydökset: KM 17943 (pyörökirves), KM 19175:1 - 4 (saviastian muru, palaneita luunsiruja ja kvartsi-iskoksia) ja Pohjois-Karjalan museossa oleva vasarakirveen puolikas.

Aikaisemmat tutkimukset: Pirjo Lahtiperän Joensuun kaupungin inventointikertomus 1968, Matti Huurteen tarkastuskertomus 1973.

Liitteet 1 - 26 ovat kertomukseen liittyviä karttoja.

Liitteet 27 - 39 ovat kuvatauluja, joissa ovat valokuvat negatiiveista ff. 42526 - 42610 sekä ff. 43413 - 43415.

Diapositiivit on luettelointi numeroilla 1091 - 1104. Luettelo diapositiiveista on kertomuksen lopussa.

Joensuun Varaslammien koillisrannalla olevalta Paavolan pellolta on löytynyt 1940-luvulla vasarakirveen puolikas ja vuonna 1969 Antinkuja 10:n perunapellosta pyörökirves. Paikalla ovat käyneet Pirjo Lahtiperä inventoidessaan vuonna 1968 Joensuun kiinteitä muinaisjäännöksiä ja Matti Huurre tarkastusmatkallaan vuonna 1973. Huurre löysi alueelta kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia kvartsi-iskoksia, palaneita luunsiruja ja saviastian murun (KM 19175:1-4). Alueella suoritettavat tarkemmat tutkimukset tulivat ajankohtaisiksi vuonna 1974, kun kävi ilmi, että TVL:n Pohjois-Karjalan piirissä oli suunniteltu valtatie n:o 6 kulkemaan kyseisen esihistoriallisen asuinpaikka-alueen yli. Museoviraston esihistorian toimisto ei vastustanut tiesuunnitelmaa, vaan ehdotti tielinjalla suoritettavan asianmukainen koekaivaus. Tähän TVH myöntyikin ja varasi koetutkimuksia varten 31.000 mk helmikuussa 1974 sekä myöhemmin saman vuoden kesällä lisätutkimuksia varten

25.000 mk.

Saatuani museoviraston esihistorian toimistolta tehtäväkseni suorittaa maastotyöt Joensuun Varaslammella aloitin 11.6.1974 kaivauksen, joka kesti 9.8.1974 saakka. Kaivauksen valvojana toimi tutkija Matti Huurre. Piirtäjinä olivat fil. yo:t Johanna Forsius ja Pertti Nummela.

Sijainti:

Kyseinen esihistoriallinen asuinpaikka-alue sijaitsee Joensuun kaupungin Kettuvaarassa olevan Varaslammen koillispuoleisella pelto-rinteellä ulottuen Kettuvaaran hautausmaasta noin 350 metrin pituisena vyöhykkeenä Varaslammen luoteispäässä olevan Antinkujan asutukseen saakka (liite 1). Joensuun luterilaisesta kirkosta on paikalle matkaa noin 2100 m linnuntietä koilliseen. Tästä alueesta tutkittiin ainoastaan suunnitellun tielinjan osuus, joka oli noin 350 m pitkä ja 40 m leveä. Kaivettua pinta-alaa kertyi kaikkiaan 2660 m².

Paalutus:

Kaivaus aloitettiin paaluttamalla tielinjan pituussuuntaisesti pääruuturivi 100. Koska kysymyksessä oli suunnilleen koillis-lounais-suuntaisista (tielinjaan nähden poikittaisista) saroista muodostuva peltoalue, päälinjan paaluja lyötiin ainoastaan sarkojen keskiosaan kahden metrin välein. Paaluttamatta jääneet välimatkat olivat pituudeltaan kahdella jaollisia, jotta myöhemmässä vaiheessa voitiin kaivausta laajentaa tarpeen mukaan. Siten koko 350 m pitkälle kaivausalueelle laadittiin yhtenäinen koordinaatisto. Päälinja 100 oli maaston korkeuskäyrien suuntainen. Jokaisen peltosaran kohdalle paalutettiin lisäksi toinen ruuturivi kohtisuorasti linjaa 100 ja samalla korkeuskäyriä vastaan. Tällä tavoin toimien syntyi tielinjalle kahdeksan erillistä, mutta yhtenäiseen koordinaatistoon kuuluvaa kaivausaluetta (liitteet 1-3), joissa ruudut olivat kooltaan 2x2 m.

Kiintopisteet:

Kaivettavan alueen laajuudesta johtuen, jouduttiin valitsemaan kaksi kiintopistettä. Niistä toinen oli Kettuvaaran hautausmaan kupeessa sijaitseva valtakunnallinen kiintopiste, jonka lukema oli 127 ja absoluuttinen korkeus meren pinnasta 82,30 m. Siihen sitoutuen vaaittiin kaivausalueet 6-8. Toisen kiintopisteen paikaksi valittiin Joensuuun kaupungin omistaman Kangaspellon puisto -nimisen tontin koillisnurkassa oleva kulmakivi. Sen lukema oli 161 ja absoluuttinen korkeus meren pinnasta 82,34 m, mikä saatiin kuljettamalla siihen edellä mainitun valtiollisen kiintopisteen lukema. Tähän kiintopisteeseen tukeutuen vaaittiin kaivausalueet 1-5.

Kaivinkoneen käyttö:

Koska koko tutkittava tielinjan osa sijaitsi pellolla ja oli pinta-alaltaan verrattain laaja, käytettiin pintamullan poistamisessa avuksi kaivinkonetta. Se oli melko pienikokoinen ja mikä tärkeintä, sen kauhan reunaan oli hitsattu suora levy, jotta sillä voitiin poistaa mahdollisimman tasaisia ja ohuita maakerroksia (liite 34, kuva 5, liite 37, kuva 1). Ensin kaivinkone kaapi ohuesti turpeen kaivausruuduista. Sen jälkeen se poisti mullan noin 5 cm paksuina kerroksina alla olevan keltaisen hiekan ylärajaan asti. Kaivinkoneen kuljettaja pudotti turpeen kauhasta multapuoli ylöspäin sovittuun paikkaan, jotta koneen perässä työskentelevät lapiomiehet pystyivät tarkistamaan, löytyikö siitä mitään kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa. Samaten jokainen kauhakuormallinen multaa tarkistettiin lapioin seulomalla. Koneen kuljettaja ravisti mullan maahan ohueksi kerrokseksi, joten mahdolliset esineet löytyivät siitä helposti. Kone eteni työssään niin hitaasti, että lapiomiehet pysyivät vaikeuksitta sen perässä.

Kaivinkoneella pystyttiin poistamaan lähes kaikki pintamulta kaivettavista ruuduista. Koneen jättämä jälki oli verraten tasaista

(liite 37, kuvat 3-5). Siitä huolimatta jokainen kaivausruutu tasoi-
tettiin lapioiden avulla pois jäljelle jäänyt multa. Näin aikaan saatu
taso oli ensimmäinen. Toinen ja sitä alemmat kaivauskerrokset kaivet-
tiin lapioiden ja tarpeen mukaan pelkoin.

Kaivauksen kulku:

Aluksi tutkittiin tielinjalle paalutetut koeojat (liite 36, ku-
vat 3-4, liite 37, kuvat 1-5). Sen jälkeen kaivausta laajennettiin
niiltä osin, mistä oli löytynyt kvartsi-iskoksia tai saviastian muruja
samalla huomioiden maaston muoto ja jo tuhoutuneet kohdat esim. ojat.
Tielinjan ulkopuolelle kaivausta ei voitu ulottaa.

Ensimmäinen kaivauskerros koostui koko alueella pintamullasta,
jonka vahvuus vaihteli 10 cm:stä 25 cm:iin. Ohuin multakerros oli
alueilla 1-4. Yleisimmin multaa oli pellon pinnassa noin 20 cm.
Mullan alta paljastui kaikkialla erittäin hieno, kivetön, väriltään
vaalea, kellanruskea tai harmahtava hiekka (esim. liite 32, kuva 1).
Koska kaivettavaa pinta-alaa oli verraten paljon eikä hiekassa näky-
nyt värjäytyneitä maaläikkiä, kiveyksiä tai muita kivikautisen asuin-
paikan tunnusmerkkejä, päätettiin kaivaminen suorittaa lapioiden toi-
sessa ja paikoin kolmannessakin kerroksessa. Kerrosten paksuus oli
noin 10 cm. Pelkoilla kaivaminen oli tarpeellista ainoastaan alueen
6 itäosassa, ruutujen 98-107/391-397 kohdalla, sillä siinä oli havait-
tavissa heikkoja lika- ja nokimaaläiskä toisessa kaivaustasossa (lii-
te 13). Tältä alueelta löytyi esineistöäkin tavallista runsaammin.
Samaten kaivettiin pelkoilla ruutuihin 98-99/374-375, 107/390 sekä
108-109/398-399 rajoittuvat alueet, joissa oli kussakin kivetty tuli-
sija.

Tulisijat:

Tulisijoja löytyi Joensuun Varaslammen tutkimusalueelta kaikkiaan
neljä.

Tulisija 1.

Alueen 5 ruutujen 374-375/98-99 keskivaiheilla oleva tulisija paljastui jo ensimmäisestä kaivauskerroksesta. Sen keskellä näkyi harmaa, noin 150x100 cm laaja nokimaaläikkä ympärillään tumman ruskeaksi värjäytynttä likamaata noin 25-100 cm leveänä vyöhykkeenä. Kiviä oli ruutujen 374-375/99 puolella kaarevana kehänä nokimaan ympärillä (liite 4, liite 28, kuvat 3-5). Toisessa kaivauskerroksessa kiviä oli huomattavasti edellistä runsaammin. Kiveys kattoi lähes kokonaan noin 250x210 cm laajan tulisijan alan. Maa kivien välissä oli likaisen harmaata, osin huomattavan tummaa, nokista (liite 5, liite 29, kuvat 1-2).

Kolmannessa kerroksessa kiveys oli edelleen erittäin tiheä, melkein koko tulisijan kattava. Monet kivet olivat selvästi murtuneet tulessa. Maa niiden välissä oli hyvin tummaa ja nokista. Tulisija oli edelleen samankokoinen kuin toisessa tasossa. Muodoltaan se oli lähes pyöreä. Kuitenkin siitä näytti tuhoutuneen segmentin muotoinen osa pohjoisreunasta. Todennäköisesti peltosarat ovat aiemmin olleet luode-kaakkosuuntaisia ja juuri tällä kohdilla on oja suvunnut tulisijaa. Osa lieden kivistä on tällöin joutunut ojan toiselle puolelle. Kolmannessa kaivauskerroksessa tiheän ja nokisen tulisijan kiveyksen ulkoreunassa oli hiekka palanut punaiseksi noin 10-25 cm:n leveydeltä. Ojan tuhoamalla sivulla ei ollut punaista hiekkaa (liite 6, liite 29, kuvat 3-5).

Kaivauskerroksissa 4-6 tulisija näkyi yhä selvemmin muodoltaan pyöreänä lukuunottamatta pohjoislaidassa olevaa suoraa, ojankaivuussa tuhoutunutta sivua. Kiveys oli tulisijan keskiosassa edelleen tiheä 4. ja 5. kaivauskerroksessa (liitteet 7-8, liite 30, kuvat 1-6). Kuudennessa kerroksessa kiviä oli hiukan harvemmassa, mutta maa oli erittäin mustaa (liite 9, liite 31, kuvat 1-2). Kaivettaessa tulisijaa 7. tasoon hävisi kiveys ja läljelle jäi pelkkä nokinen läikkä,

jossa oli jonkin verran hiiltä ja pohjoisreunassa vähän punaiseksi palanutta hiekkaa (liite 10, liite 31, kuva 3). Tämän jälkeen kaivettiin vielä noin 5 cm paksu 8. kerros, jolloin kaikki tulisijan merkit loppuivat ja maa muuttui puhtaan keltaiseksi hiekaksi (liite 11). Niinpä voidaan todeta, että alueella 5 ruutujen 374-375/98-99 kohdalla oleva tulisija oli ollut pyöreä, maljamainen, pohjaa kohti hieman kapeneva (halkaisija pinnassa noin 250 cm, pohjassa noin 175 cm), kivetty ja noin 80 cm syvä kuoppaliesi, jossa oli pidetty kovaa tulta.

Tulisija 2.

Tulisija 2 sijaitsi alueella 6 ruutujen 390/107 ja 391/107 rajalla. Se tuli näkyviin heti mullan alta ensimmäisessä kaivauskerroksessa: keltaisen hiekan keskellä oli harmaa, noin 140x200 cm laaja läikkä, jossa oli seassa harvaksen pieniä kiviä ja vähän hiiltä (liite 12, liite 33, kuvat 1-2). Toisessa kaivauskerroksessa kiviä oli runsaammin. Ne olivat pieniä ja tulessa halkeilleita. Maaperä kivien ympärillä oli melko tummaa, noensekaista (liite 13, liite 33, kuvat 3-5). Kaivettaessa kolmatta kerrosta maaperä oli edelleen likaisen harmaata, mutta kiveystä oli vain tulisijan pohjoislaidalla pienenä rykelmänä (liite 14). Neljäs kaivauskerros oli täysin kivetön, mutta tulisijaan viittasivat edelleen harmaa, nokinen hiekka, jossa oli pieniä punaiseksi palaneita läikkiä ja vähän hiiltä (liite 15). Seuraavan 5. kerroksen aikana hiekka muuttui puhtaan keltaiseksi (liite 16). Koska tämä tulisija paljastui ennen alueen 6 laajentamista ja sijaitsi reunuudussa (liite 33, kuva 6), se kaivettiin kahdessa osassa: ensin ruudun 390/107 puolisko pohjaan ja sen jälkeen ruudun 391/107 puoleinen osa pohjaan, joten sen keskeltä voitiin helposti piirtää pohjois-eteläsuuntainen profiili (liite 17). Tämä tulisija oli epäsäännöllisen muotoinen, alaspäin kapeneva kuoppaliesi, jonka yläosassa oli verraten niukka kiveys (1. ja 2. kaivauskerros). Se oli laajuudeltaan

noin 140x200 cm ja syvyydeltään noin 40 cm.

Tulisija 3.

Kolmas paikka, jossa on todennäköisesti pidetty tulta, sijaitsi alueen 6 eteläosassa ruutujen 394-395/99-100 kohdalla. Tulisija paljastui kaivettaessa toista kerrosta kauttaaltaan harmahtavaksi likaantuneen, hienon hiekan keskeltä. Siinä oli jonkin verran pieniä, osittain tulen murentamia kiviä melko epämääräisenä rykelmänä. Tiheimmän kiveyksen välissä maa oli noesta tumman harmaaksi värjäytynyttä. Tumma nokialue oli kooltaan noin 2x2 m (liite 13, liite 32, kuva 3, liite 34, kuvat 1 -3). Kiveystä ja nokimaata esiintyi vielä kolmannessakin kerroksessa (liite 18). Tässäkin vaiheessa kivet olivat pieniä ja terävasärmäisiä ja ne sijaitsivat melkoisen hajalla toisistaan. Maaperä kivien välissä oli noensekaista, hieman tummempaa kuin ympäröivä likamaa. Kaivettaessa paikkaa 4. tasoon maaperä muuttui puhtaaksi hiekaksi. On ilmeistä, että ruutujen 394-395/99-100 kohdalla on todella ollut tulisija, vaikka se vaikutti kovin väliaikaiselta. Kiveys oli heikko ja epäsäännöllinen sekä maaperä niukasti nokista. Syvyydeltään liesi oli vain noin 20 cm. Verrattaessa tulisijaa 3 Varaslammen asuinpaikka-alueen muihin tulisijoihin siinä oli erilaisen rakenteensa lisäksi toinenkin poikkeava piirre. Nimittäin tulisijat 1, 2 ja 4 olivat esineistöltään löydöttömiä - vain pinnassa saattoi olla jokunen palanut luunsiru tai saviastian muru, mutta tulisijasta 3 löytyi erittäin runsaasti saviastian paloja sekä piiesineitä (pääasiassa kaapimia). Esinemateriaalia löytyi jonkin verran vielä 4. kaivauskerroksesta, siis tulisijan alta.

Tulisija 4.

Tulisija 4 sijaitsi alueella 7 ruudussa 398/108. Se paljastui kaivettaessa toista kerrosta erottuen kivettömän, kellertävän hiekan keskellä noin 200x250 cm:n suuruisena harmaana likamaalaikkuna, jonka

eteläreunassa oli pieni kivirykelmä, hiukan punaiseksi palanutta hiekkaa ja hiiltä (liite 20). Kolmannessa kaivauskerroksessa kivien määrä lisääntyi. Ne olivat harmaan, lähes pyöreän (halkaisija noin 230 cm) likamaaläikän reunoilla. Kivien välissä oli maa paikoin punaiseksi palanutta. Myös hiiltä oli jonkin verran (liite 21, liite 35, kuva 2). Neljännessä tasossa tulisijan kivikehä oli tiivis, melkein umpinainen. Kivet olivat erikokoisia ja monet tulessa halkeilleita. Edelleen kivien välissä oli vähän punaiseksi palanutta hiekkaa. Lieden keskusta oli kivetöntä, harmaaksi värjäytynyttä likamaata (liite 22, liite 35, kuva 3). Halkaisija oli noin 225 cm.

Viidennessä (liite 23, liite 36, kuvat 1-2) ja kuudennessa (liite 24) kerroksessa tulisija oli kauttaaltaan kivetty. Maa kivien välissä oli erittäin tummaa ja nokista; paikoin siinä oli hiiltä. Muodoltaan se oli lähes pyöreä: halkaisija oli noin 210 cm. Seitsemättä kerrosta kaivettaessa loppui kiveys ja jäljelle jäi pyöreä, halkaisijaltaan vajaa 200 cm oleva nokiläikkä, jossa oli vielä hiiltäkin mukana. Viimeinen 8. kaivauskerros ulottui noin metrin syvyyteen ja tällöin maa oli vihdoin puhdasta, keltaista hiekkaa. Tämä tulisija muistutti muodoltaan (pyöreä, maljamainen) alueen 5 tulisijaa 1, mutta tässä yläosa oli vain reunoilta kivetty, kun taas tulisijassa 1 kiveys käsitti koko pinta-alan pinnasta pohjaan. Syvyydeltään tulisija 4 oli noin 70 cm.

Kaivausalue 6:

Alueen 6 itäosassa (ruutujen 390-397/98-107 välinen alue, liite 32, kuvat 2-3) muista kaivausalueista poiketen tässä kaivauskerroksessa hiekka oli laajalti värjäytynyt vaalean harmaaksi. Samaten siellä täällä oli tummia nokiläikkiä. Ruuduissa 390-391/107 ja 394-395/99-100 sijaitsevien tulisijojen 2 ja 3 lisäksi alueella oli pari muutakin pientä kivirykelmää: ruudussa 395/104, jossa oli jo ensimmäisessä kaivauskerroksessa ollut kiviä keltaisen hiekan keskellä, mutta nyt kivien

vieressä maa oli nokista noin 50x75 cm:n kokoisella alueella; ruuduissa 396/103 ja 396/102, joista ruudun 396/103 kiveys oli ollut näkyvissä jo 1. kerroksessa (liite 19), kiveys oli likamaan keskellä (liite 13).

Esineistö:

Esineistöltään Joensuun Varaslammen kaivaus oli verraten antoisa. Esihistoriallista esinemateriaalia saatiin talteen koko tutkittavalta tielinjalta, mutta selvää alueellista jakautumista oli havaittavissa: tielinjan molemmat päät, joissa olivat kaivausalueet 1-4 lännessä ja 8 idässä, olivat ehdottomasti niukkalöytöisimmät. Näillä alueilla ei ollut minkäänlaista kulttuurikerrosta, vaan esineet löytyivät pääasiassa välittömästi multakerroksen alta keltaisesta hiekasta. Löydöksiä (pääasiassa kvartsia) oli harvaksen siellä täällä. Mitään löytökeskittyviä ei näillä kaivausalueilla näyttänyt olevan, mutta alueilla 1-4 löydöt puuttuivat lähes kokonaan 81 metrin korkeuskäyrän alapuolelta; alueella 8 alarajana oli 80 metrin korkeuskäyrä.

Runsaimmat esinelöydöt paljastuivat kaivausalueilta 5-7, joissa tulisijatkin sijaitsivat. Näilläkään alueilla ei ollut ns. kulttuurikerrosta lukuunottamatta alueen 6 itäosaa, jossa maa oli heikosti harmaata noin 10 cm:n syvyydeltä toisessa kaivauskerroksessa. Pintamullasta ei esineistöä sanottavasti löytynyt, vaan esineet olivat pääasiassa välittömästi mullan alla kellertävässä hienossa hiekassa. Löytökeskittymänä voidaan pitää alueen 6 itäosaa (ruudut 394-397/98-104), jossa oli erittäin runsaasti saviastian paloja ja melko paljon piiesineitä ja-iskoksia. Muutoin materiaali oli levinnyt tasaisesti alueille 5-7.

Esinemateriaalia hallitsi ehdottomasti saviastia-aineisto. Saviastian paloja löytyi runsaasti alueilta 5-7, niukasti alueilta 4 ja 8 sekä alueilta 1-3 tuskin lainkaan. Keramiikkamateriaali oli vaihtelevaa. Sekoitteena oli käytetty kiillettä, asbestia ja pieniä kiven-

siruja tai karkeaa hiekkaa, mikä teki saviastian palat useimmiten erittäin hauraiksi. Asvestisekoitteiset palat olivat puolestaan kiinteää keramiikkaa. Koristeaiheina olivat yleensä erimuotoiset kuopanteet ja eri tavoin ryhmitellyt kampaleimat. Suurista paloista voitiin päätellä, että yleensä sivusta profiloitu saviastia oli koristeltu yläosastaan kampaleimoin ja alaosa oli tekstiilipainanteinen. Erikoina mainittakoon poltettujen saviesineiden katkelmat, jotka saattavat olla astian jalasta (KM 19471:568-569) tai korvasta (KM 19471:570) ja savipyörän katkelma (KM 19471:514). Muu löytömateriaali koostui pikku esineistä: kvartsi- ja piikaapimista, -nuolenkärjistä ja -iskoksista. Keramiikan perusteella Joensuun Varaslammen esihistoriallinen asuinpaikka ajoittuu pronssikauteen.

Syvät kuopat:

Joensuun alueella Muinais-Saimaan tulva on tuonut 1-4 m puhdasta hiekkaa silloisen maanpinnan päälle ja siten se on haudannut myös asuinpaikat alleen. Esimerkkeinä mainittakoon Mutalan (ajoitus liedestä C^{14} -analyysin avulla 7000 vuotta vanhaksi) ja Siihtalan asuinpaikat. Tämän perusteella päätettiin tutkia, löytyykö Varaslammen pohjoisrannalta vastaavaa kerrostumaa. Paikalle kaivettiin pistokokeina kolme 4 m syvää kuoppaa A, B ja C (liite 1). Kuopat sijaitsivat alueen 1 ruuturivin 307, alueen 4 ruuturivin 351 ja alueen 8 ruuturivin 441 lounaispäässä. Kuopan A seinämässä näkyi noin 120 cm:n syvyydessä suunnilleen 2 cm paksu tumma juova hienon hiekan keskellä (liite 38, kuvat 3-4). Kuopan B seinämässä suunnilleen 2 cm paksu, tumma juova oli noin 215 cm:n syvyydessä hienon harmaan hiedan keskellä (liite 39, kuvat 1-2). Kolmannenkin kuopan C seinämässä oli näkyvissä ohut tumma ruosteraita noin 175 cm syvyydessä hienon hiekan ja hiesun välissä (liite 39, kuva 3). Niinpä on ilmeistä, että kyseessä oli sama, ennen Muinais-Saimaan tulvaa esiintynyt maanpinta kuin Mutalassa ja Siihta-

lassa. Sen sijaan Varaslammen pistokokeista ei löytynyt mitään kivi-
kautiseen asuinpaikkaan viittaavaa.

Lopuksi:

Joensuun Varaslammen alueella tutkittiin vain se osa, mikä joutui
rakennuttajan tuhottavaksi. Niinpä on todennäköistä, että paikalla
on vielä tallella esihistoriallista löytöaineistoa. Tielinjan pohjois-
puolisella pellolla on varmasti siellä täällä yksittäisiä esineitä
(keramiikan paloja, kvartsi-iskoksia tms.), jotka ovat kulkeutuneet
edestakaisin peltotöiden yhteydessä. Koskemattomasta asuinpaikasta
on ilmeisesti vielä pieni kaistale jäljellä alueen 6 ja mahdollisesti
alueen 5 eteläpuolella, mutta kyseessä ei voi olla kovin laaja alue,
sillä maa alkaa laskea melko nopeasti ja jyrkästi kohti Varaslampea.

Helsingissä 11.5.1976

Maarit Suni

Diapositiiviluettelo

N:o

1091 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alueen 8 koeoja aukaistuna, taustalla Varaslampi. Kuva on otettu koillisesta.

1092 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alueen 8 koeojat aukaistuina, taustalla Varaslampi ja sen takana Niinivaaran kaupunginosa ja keskussairaala. Kuva on otettu koillisesta.

1093 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Ruuturivi 100 alueen 8 kohdalta. Kuva on otettu itäkaakosta.

1094 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alue 8 kuvattuna itäkaakosta. Alue on osittain kaivettu 2. tasoon osittain siitä on kuorittu pintamulta.

1095 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alue 8 kuvattuna itäkaakosta. Alue on osittain kaivettu 2. tasoon osittain siitä on kuorittu pintamulta. Maaperä on hienoa hiekkaa.

1096 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alueen 8 ruuturivi 441 kaivettuna 2. tasoon kuvattu etelälounaasta. Maaperä on hienoa, keltaista hiekkaa.

1097 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Ruuturivi 351 alueella 4 kuvattuna lounaasta. Koeojasta on poistettu pintamulta kaivinkoneella ja se on tasoitettu sen jälkeen lapioidilla.

1098 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Alue 7 kaivettuna 2. tasoon. Kuvan vasemmassa laidassa näkyy Kettuvaaran hautausmaa. Kuva on otettu luoteesta.

1099 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.

Etualalla alueen 4 ruuturivi 100; takana poistetaan parhaillaan

- pintamultaa alueen 3 ruuturivistä 334. Kuva on otettu kaakosta.
- 1100 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.
Etualalla alueen 4 ruuturivi 100; takana poistetaan parhaillaan pintamultaa alueen 3 ruuturivistä 334. Kuva on otettu kaakosta.
- 1101 Joensuu, Varaslampi, kuv. Matti Huurre 1974.
Kaivinkoneen jättämiä jälkiä siivotaan lapioin alueen 4 ruuturivissä 351. Kuva on otettu etelästä.
- 1102 Joensuu, Varaslampi, kuv. Pertti Nummela 1974.
Alueella 5 sijaitsevan tulisijan 1 5. taso kuvattuna pohjoisesta.
- 1103 Joensuu, Varaslampi, kuv. Pertti Nummela 1974.
Alueella 5 sijaitsevan tulisijan 1 5. taso kuvattuna etelälou-
naasta.
- 1104 Joensuu, Varaslampi, kuv. Pertti Nummela 1974.
Yksityiskohta alueen 5 tulisijan 1 länsireunasta (5. taso).
Kuvassa näkyy punaiseksi palanutta hiekkaa ja hiiltä. Kuva on
otettu lännestä.

LIITE 4

JOENSUU, VARASLAMPPI

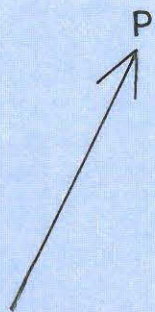
ALUE 5

MAARIT SUNI 1974

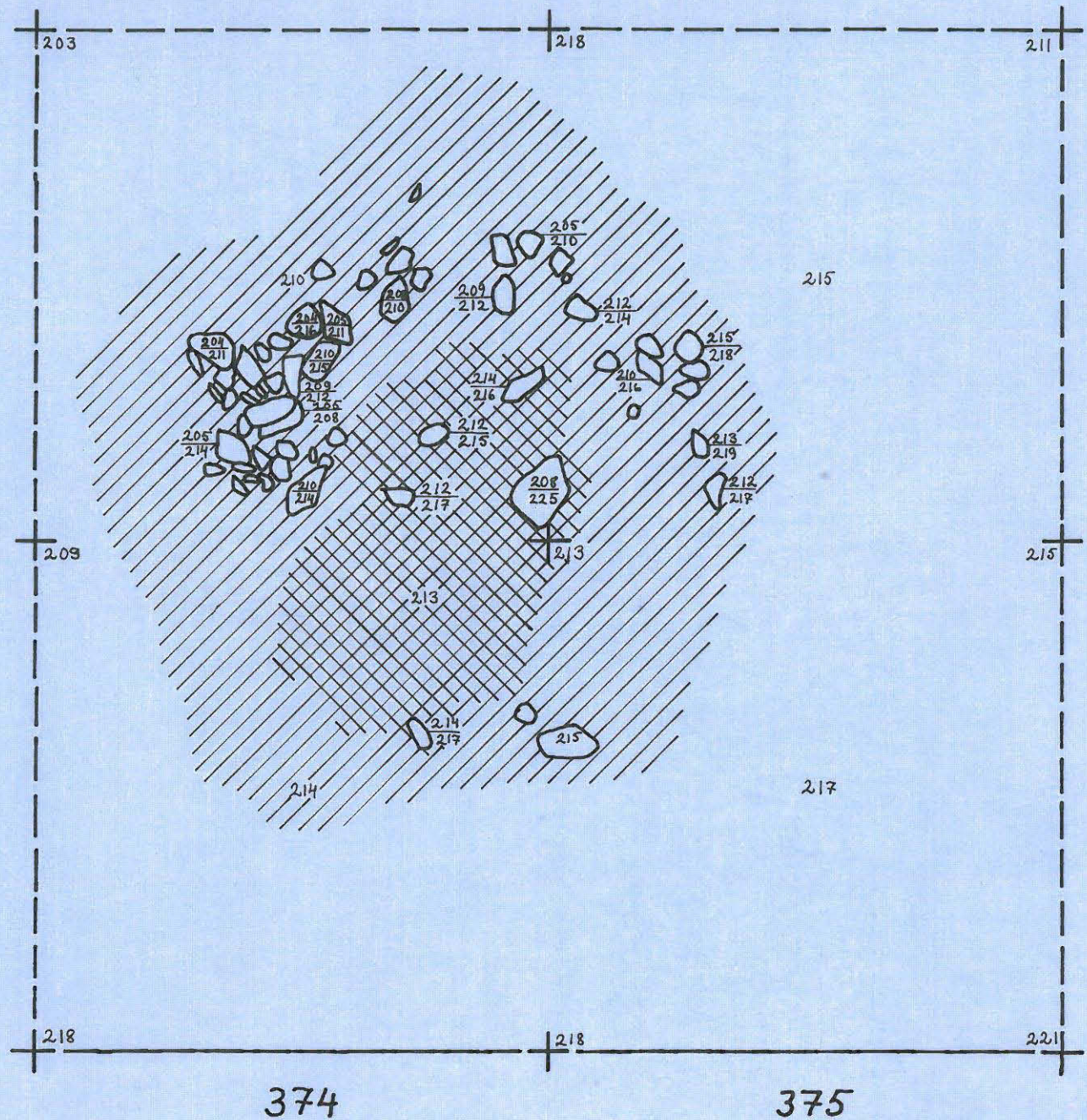
TASO 1

1:25

KP 167 = 82,34 m. MPY

- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

LIITE 5

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 5

MAARIT SUNI 1974

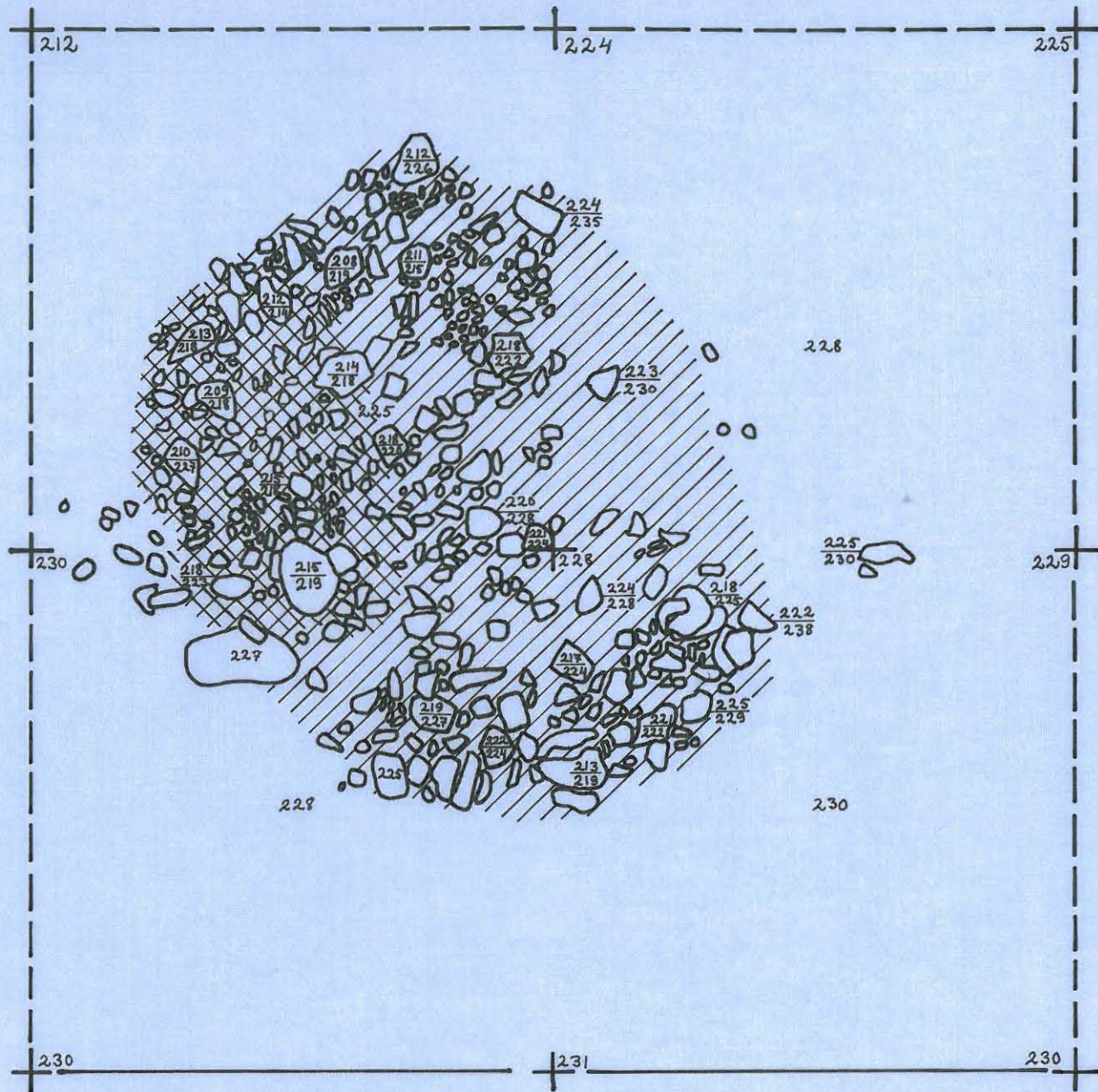
TASO 2

1:25

KP 161 = 82,34 m MPY

- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

374

375

LIITE 8

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 5

MAARIT SUNI 1974

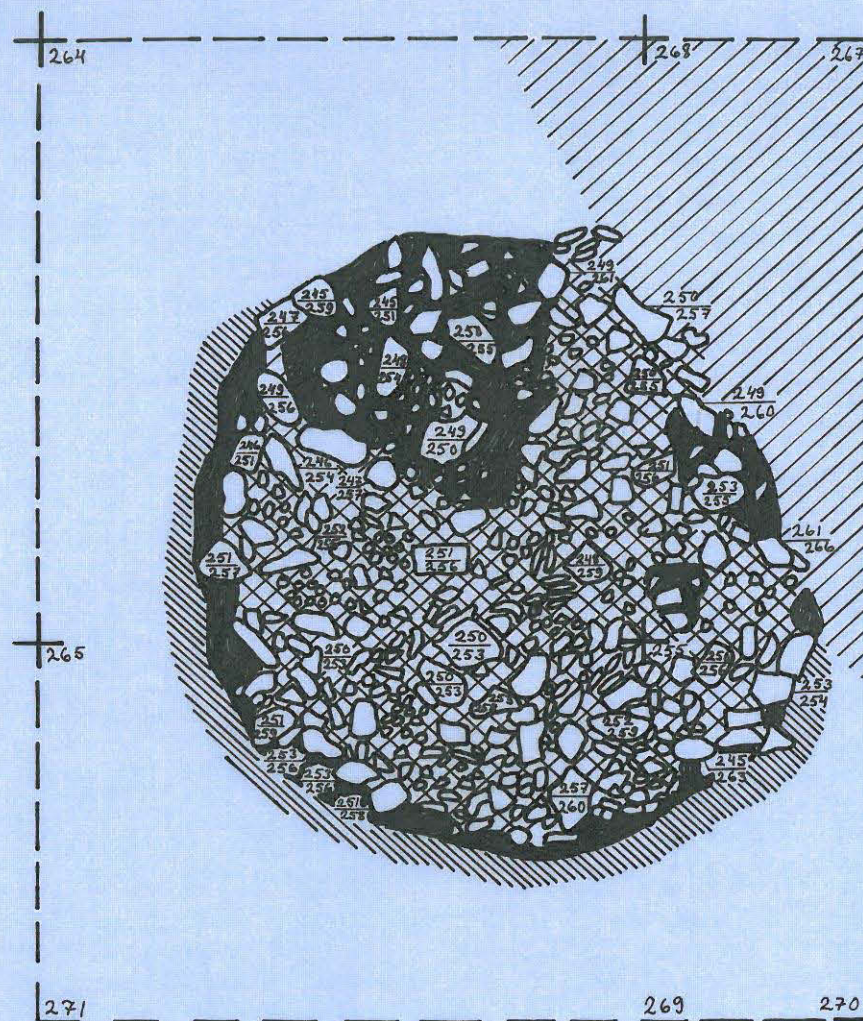
TASO 5

1:25

KP 161 = 82,34 m MPY

- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

99

98

374

375

LIITE 9

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 5

MAARIT SUNI 1974

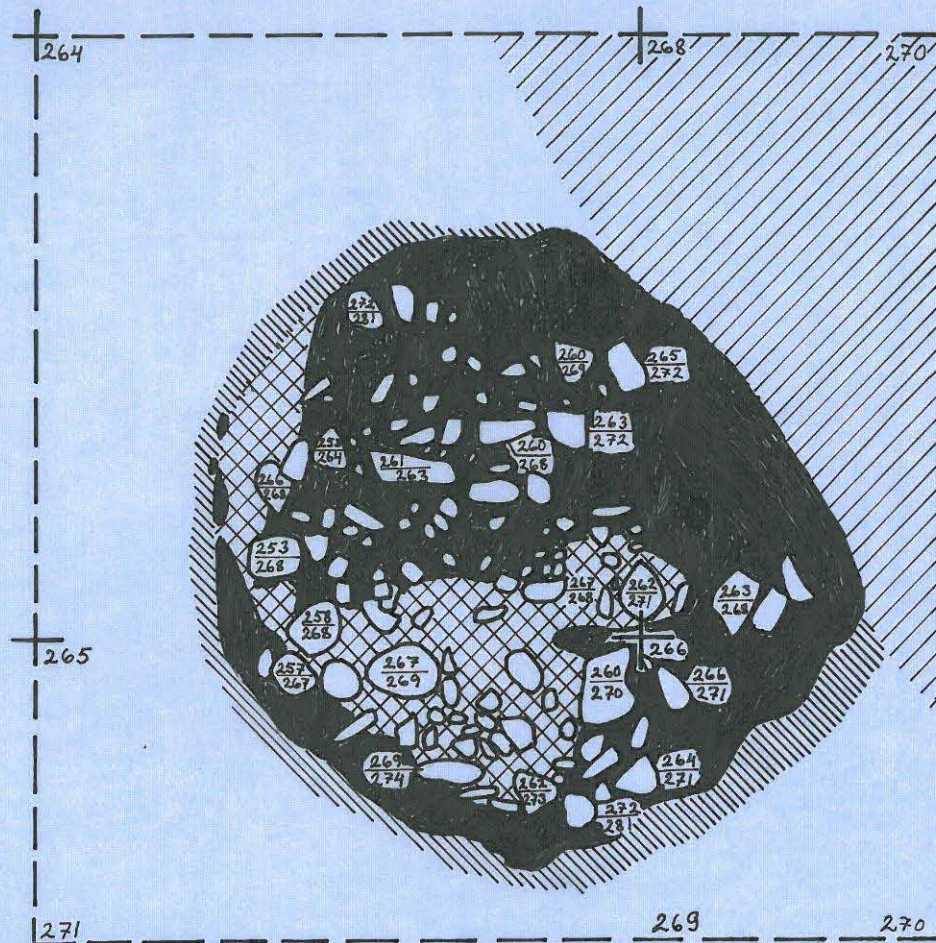
TASO 6

1:25

KP 161 = 82,34 m MPY

- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

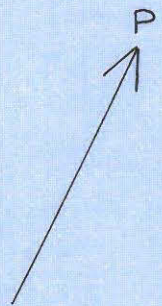
99

98

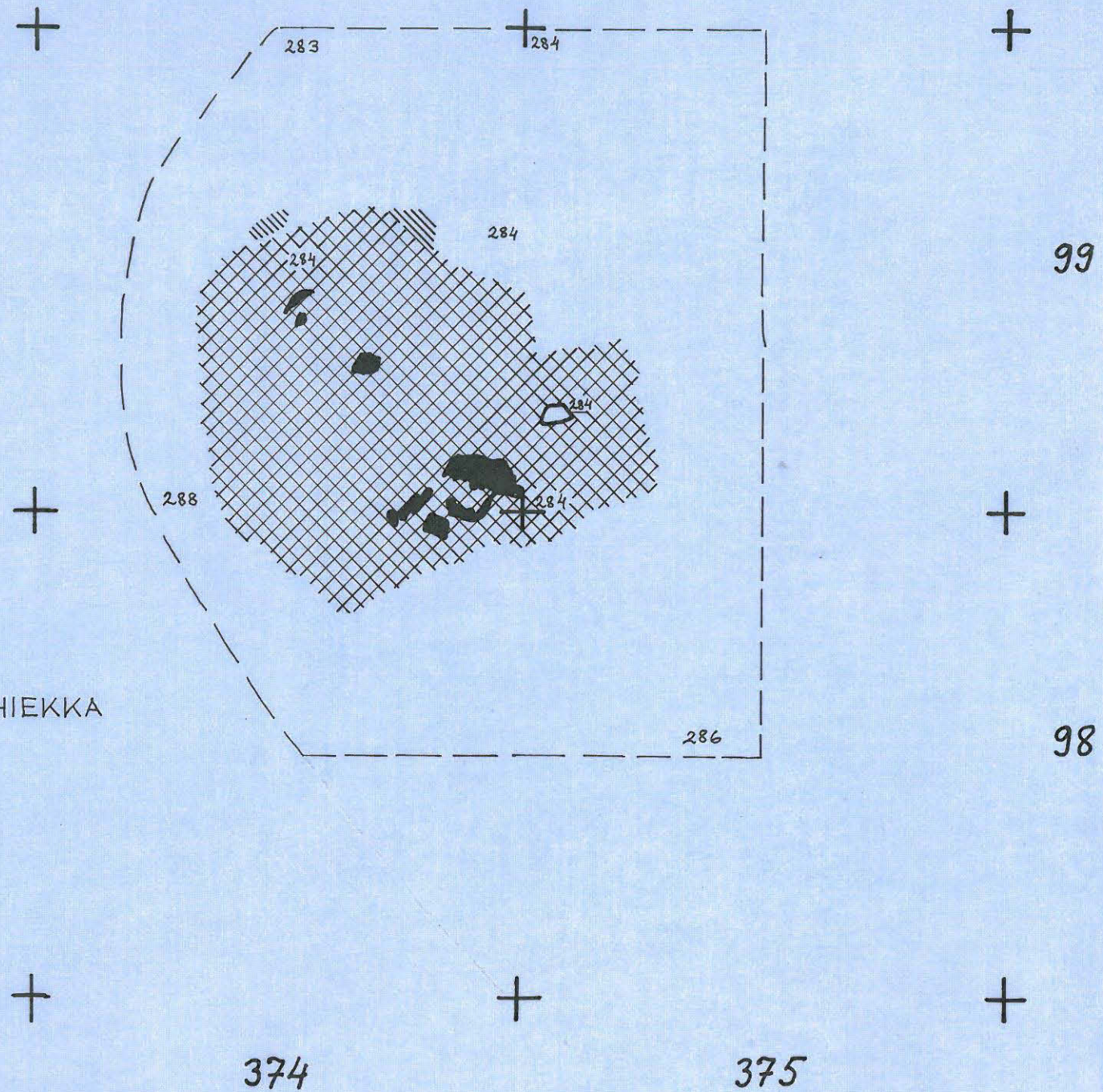
374

375

LIITE 10
 JOENSUU, VARASLAMPI
 ALUE 5
 MAARIT SUNI 1974
 TASO 7
 1:25
 KP 161 = 82,34 m MPY

- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

LIITE 11

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 5

MAARIT SUNI 1974

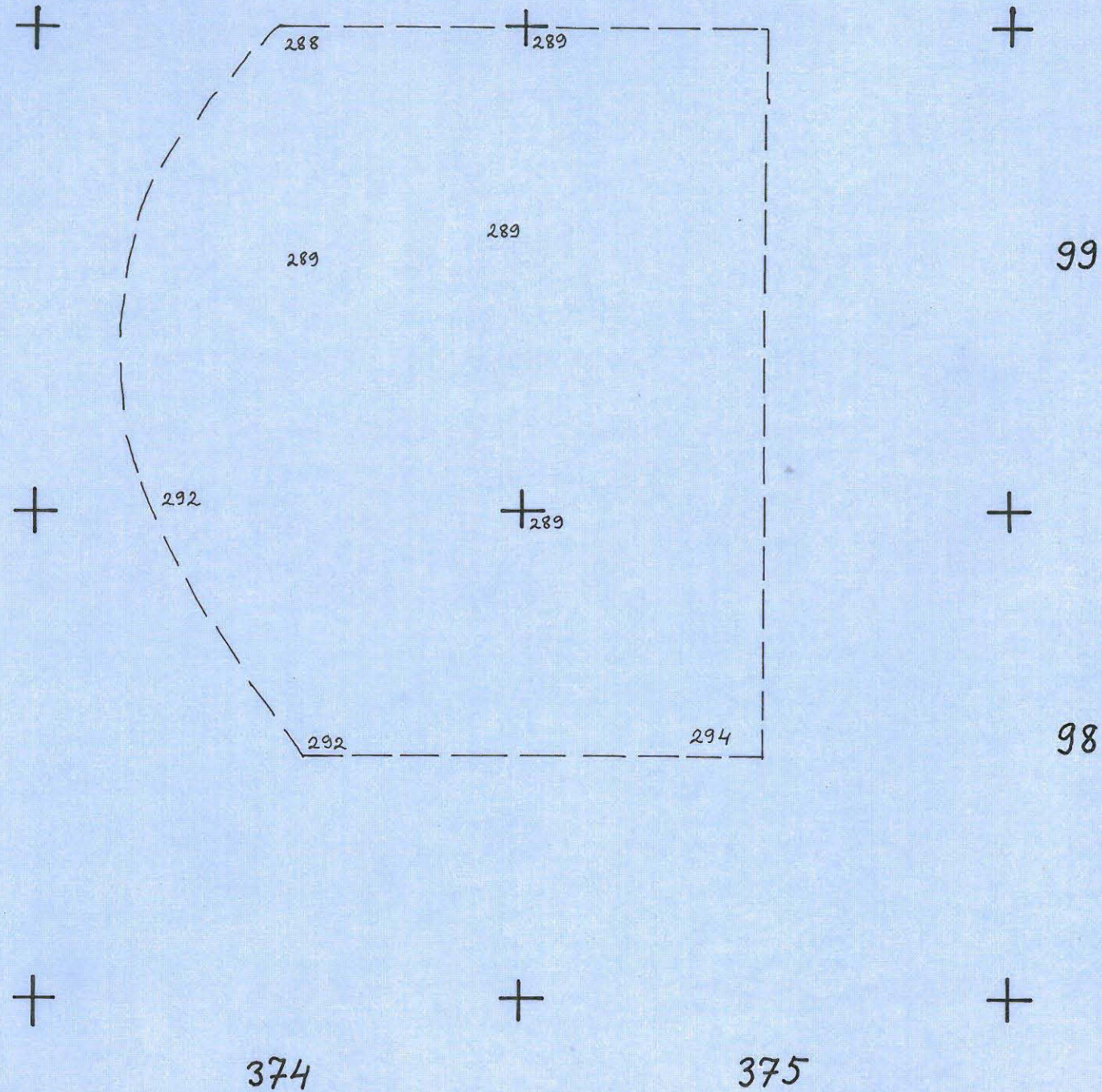
TASO 8

1:25

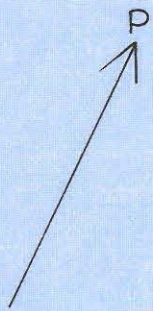
KP 161 = 82,34 m MPV

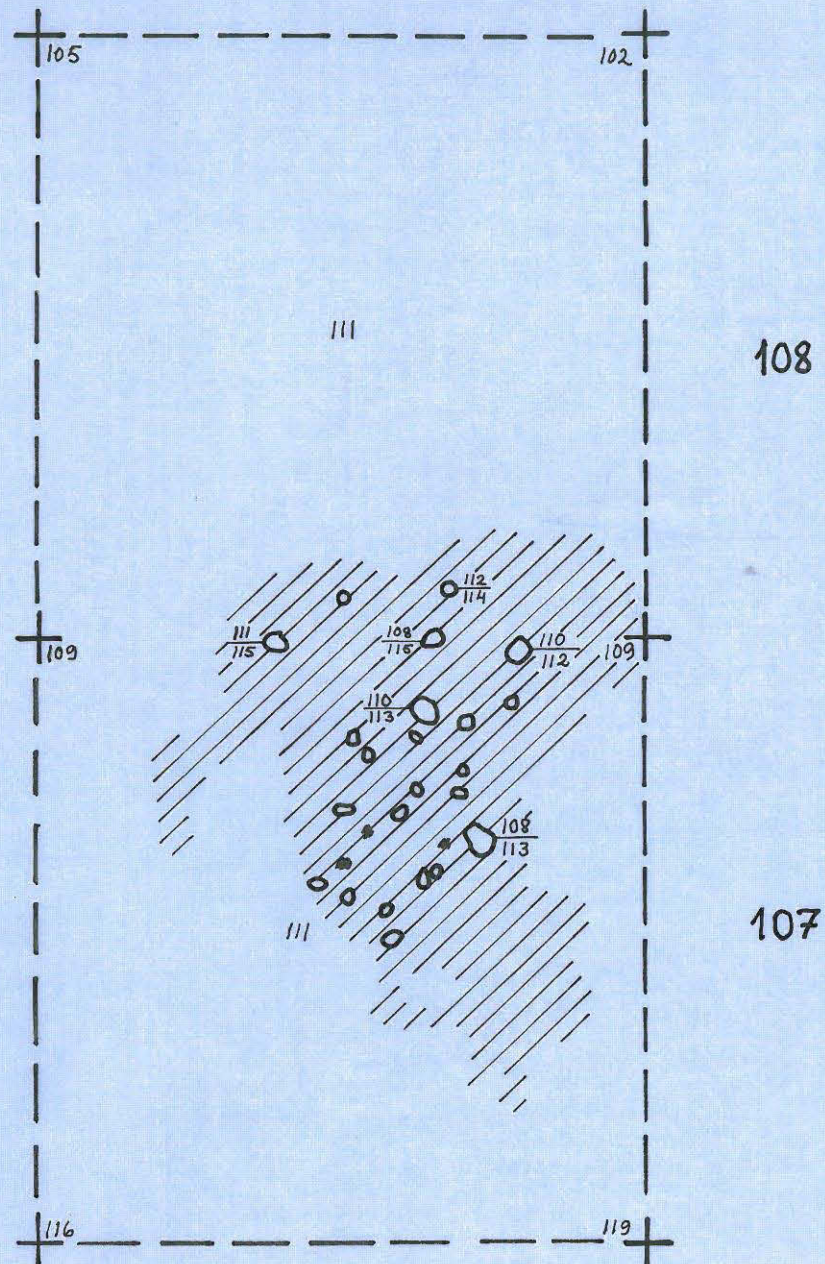
 = KELTAINEN HIEKKA

LIITE 12
 JOENSUU, VARASLAMPPI
 ALUE 6
 MAARIT SUNI 1974
 TASO 1
 1:25
 KP 127 = 82,30 m MPY

- = LIKAMAA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = HIILI
- = KIVI

LIITE 14

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 6

MAARIT SUNI 1974

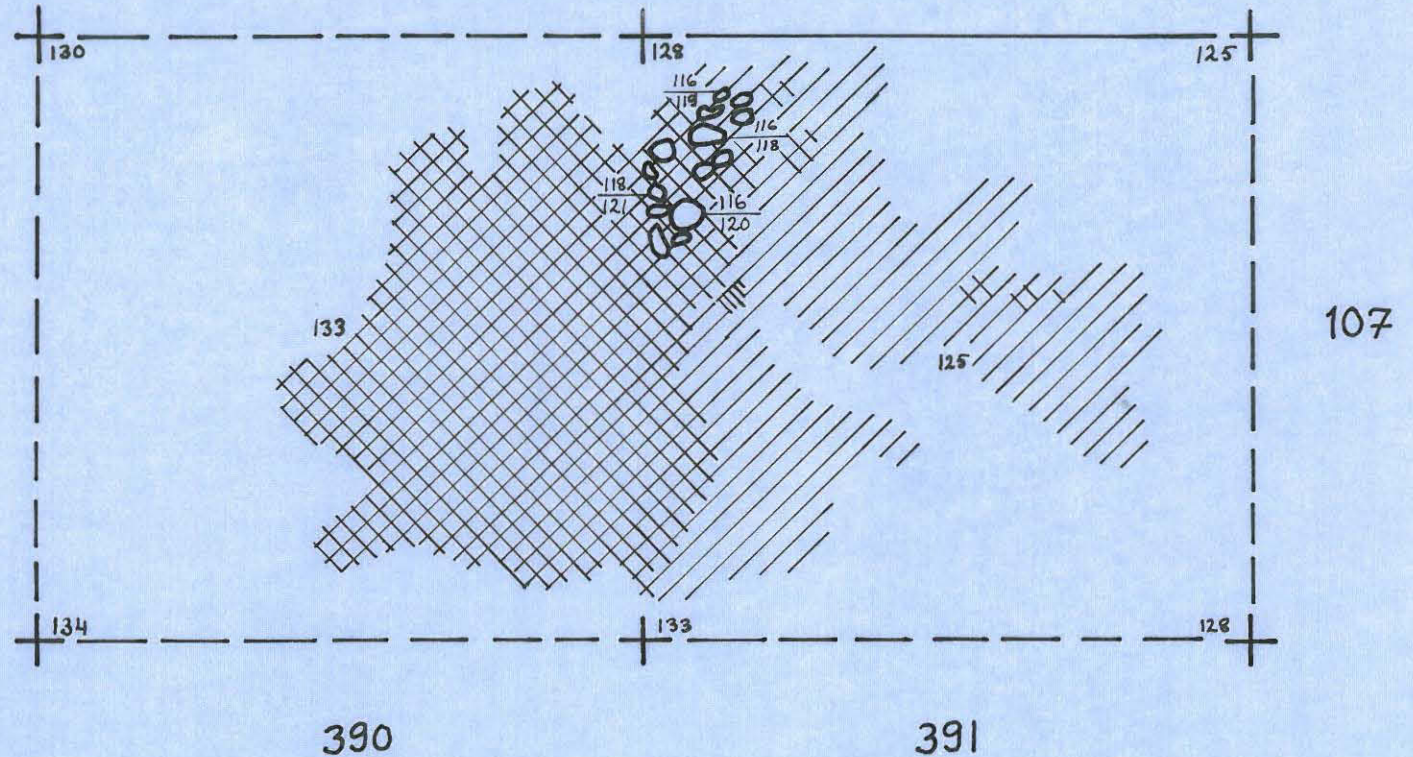
TASO 3

1:25

KP 127 = 82,30 m MPV

- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

LIITE 15

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 6

MAARIT SUNI 1974

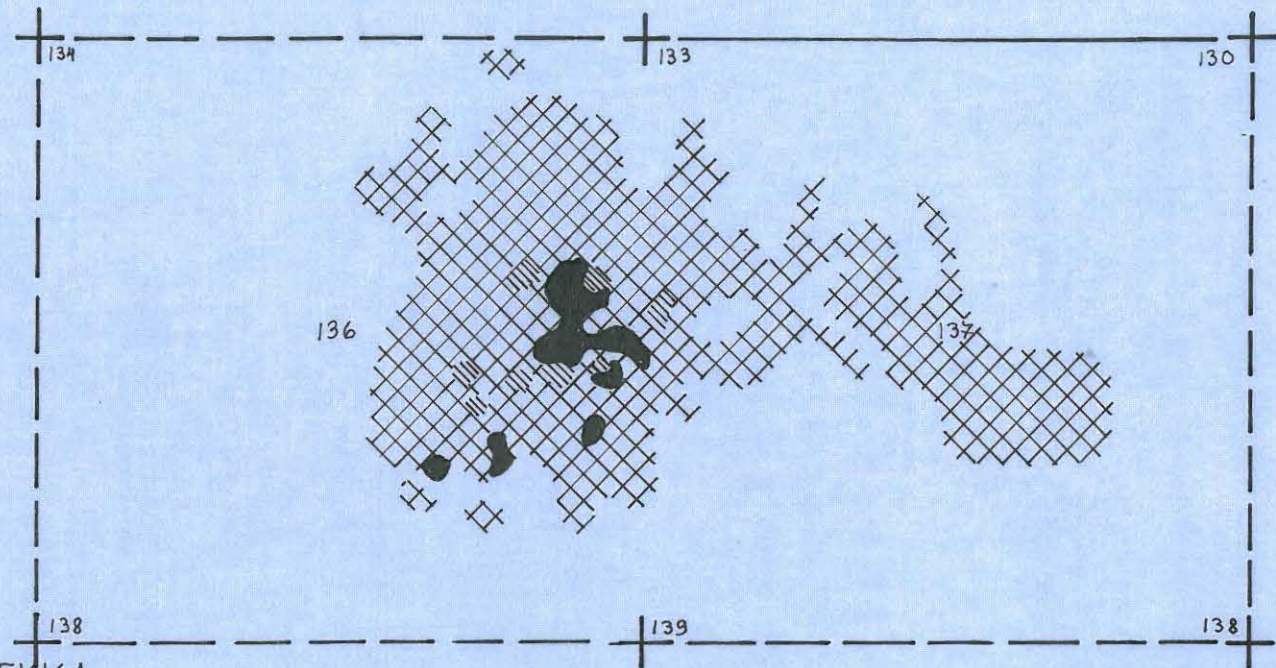
TASO 4

1:25

KP 127 = 82,30 m MPY

- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA

390

391

LIITE 16

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 6

MAARIT SUNI 1974

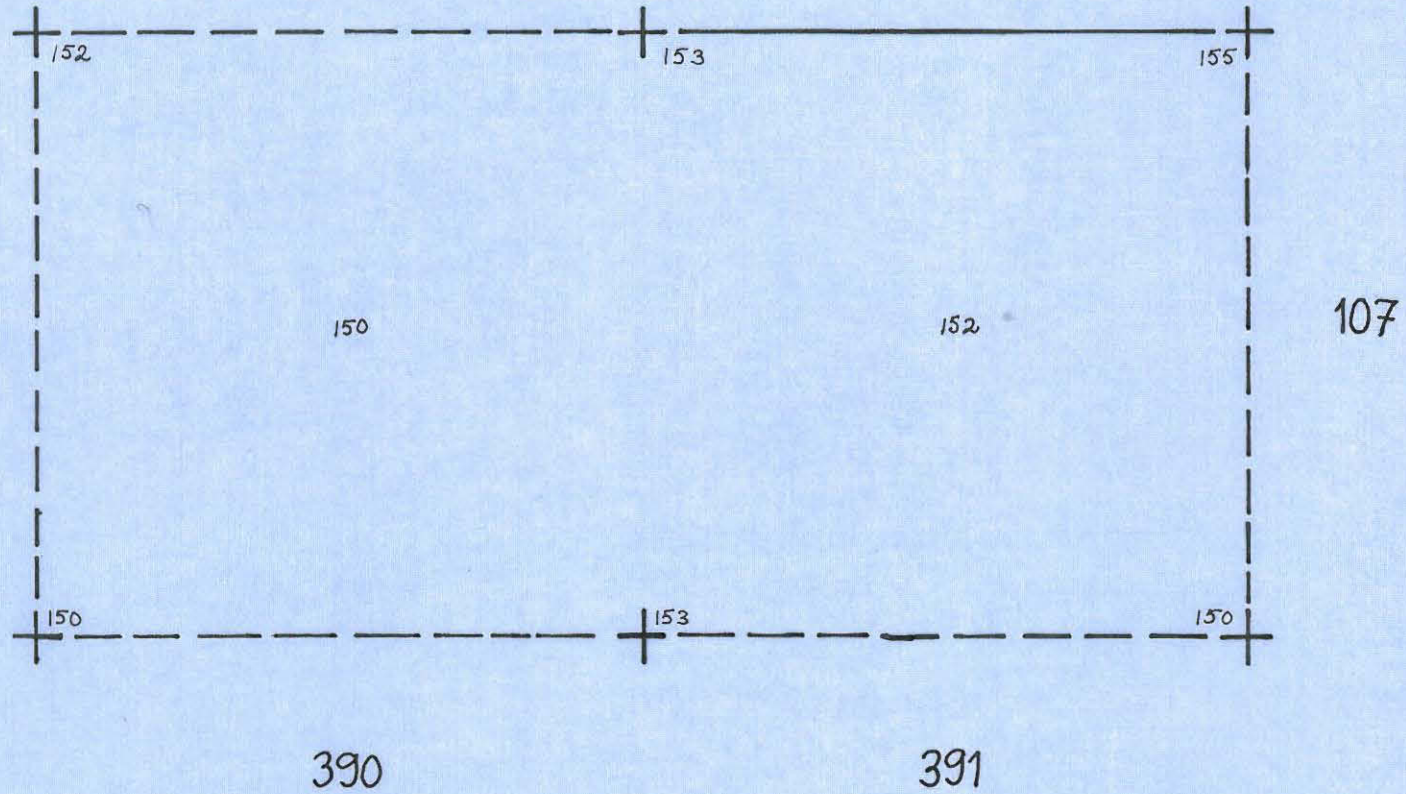
TASO 5

1:2.5

KP 127 = 82,30 m MPY

 = KELTAINEN HIEKKA

LIITE 17

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 6

MAARIT SUNI 1974

PROFIILI LUODE-KAAKKOSUUNTAISEN

RUUTURIVIN 390 KOILLISLAIDASTA

1:25

KP 127 = 82,30 m MPY

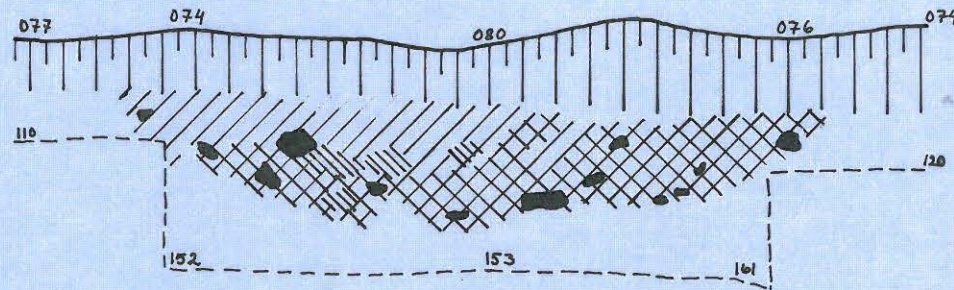
108

107

106

- = PINTATURVE JA MULTA
- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI

LIITE 18

JOENSUU, VARASLAMPPI

ALUE 6

MAARIT SUNI 1974

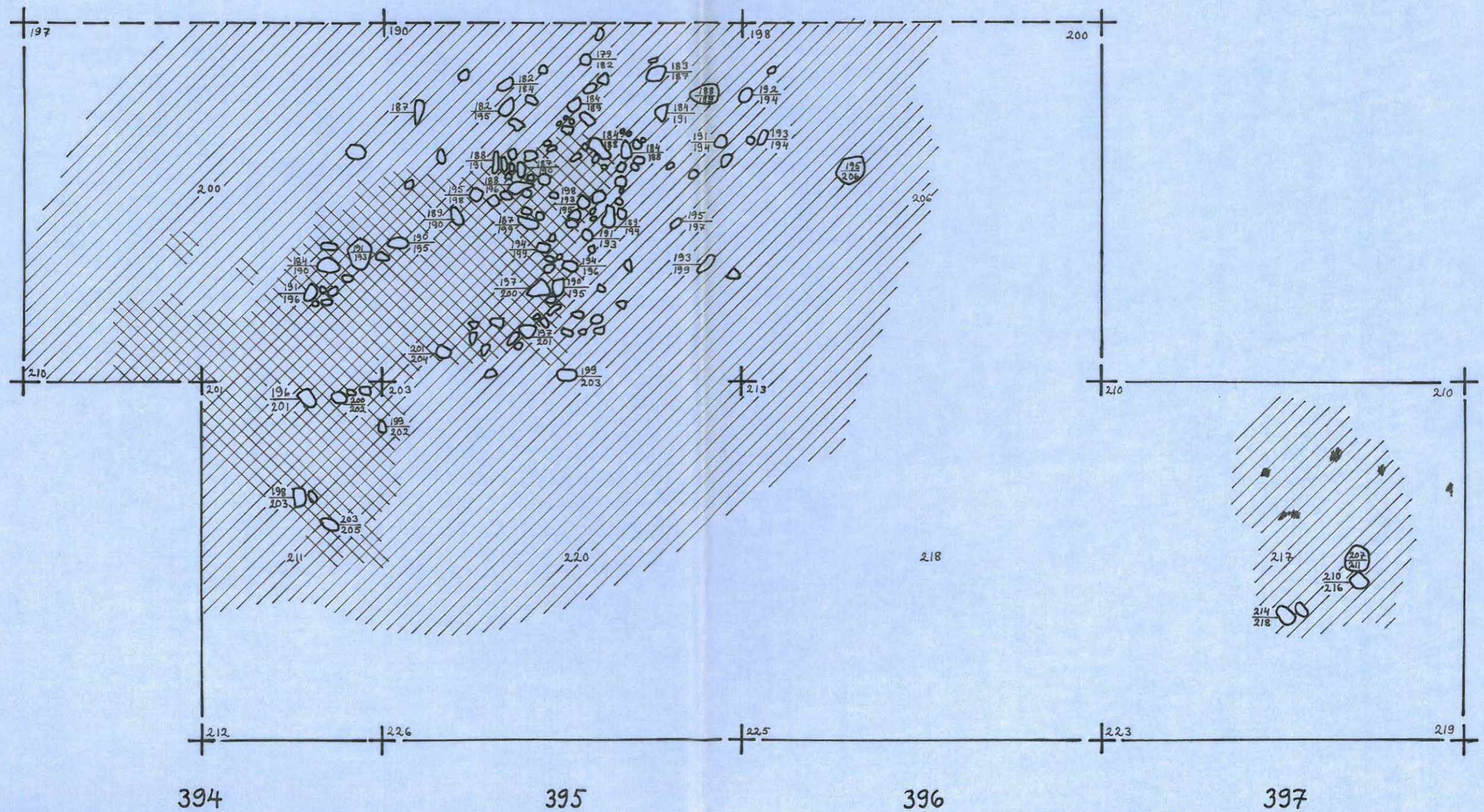
TASO 3

1:25

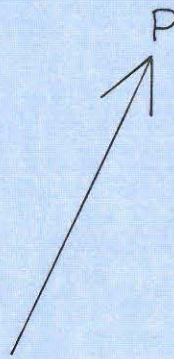
KP 127 = 82,30 m MPY

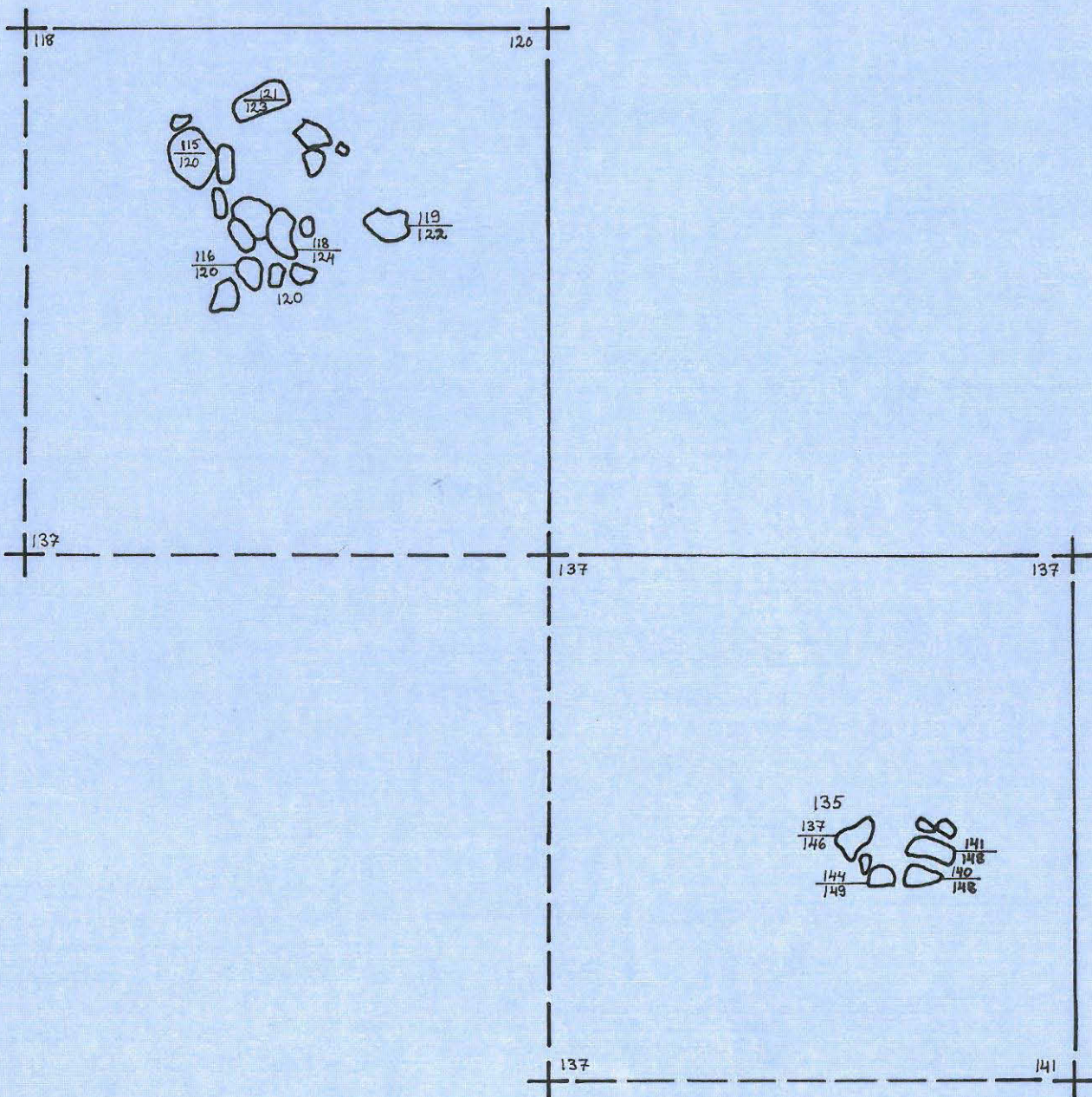
- = LIKAMAA
- = NOKIMAA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = HIILI
- = KIVI

LIITE 19
 JOENSUU, VARASLAMPI
 ALUE 6
 MAARIT SUNI 1974
 TASO 1
 1:25
 KP 127 = 82,30 m MPY

= KELTAINEN HIEKKA
 = KIVI

104

103

395

396

LIITE 21

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

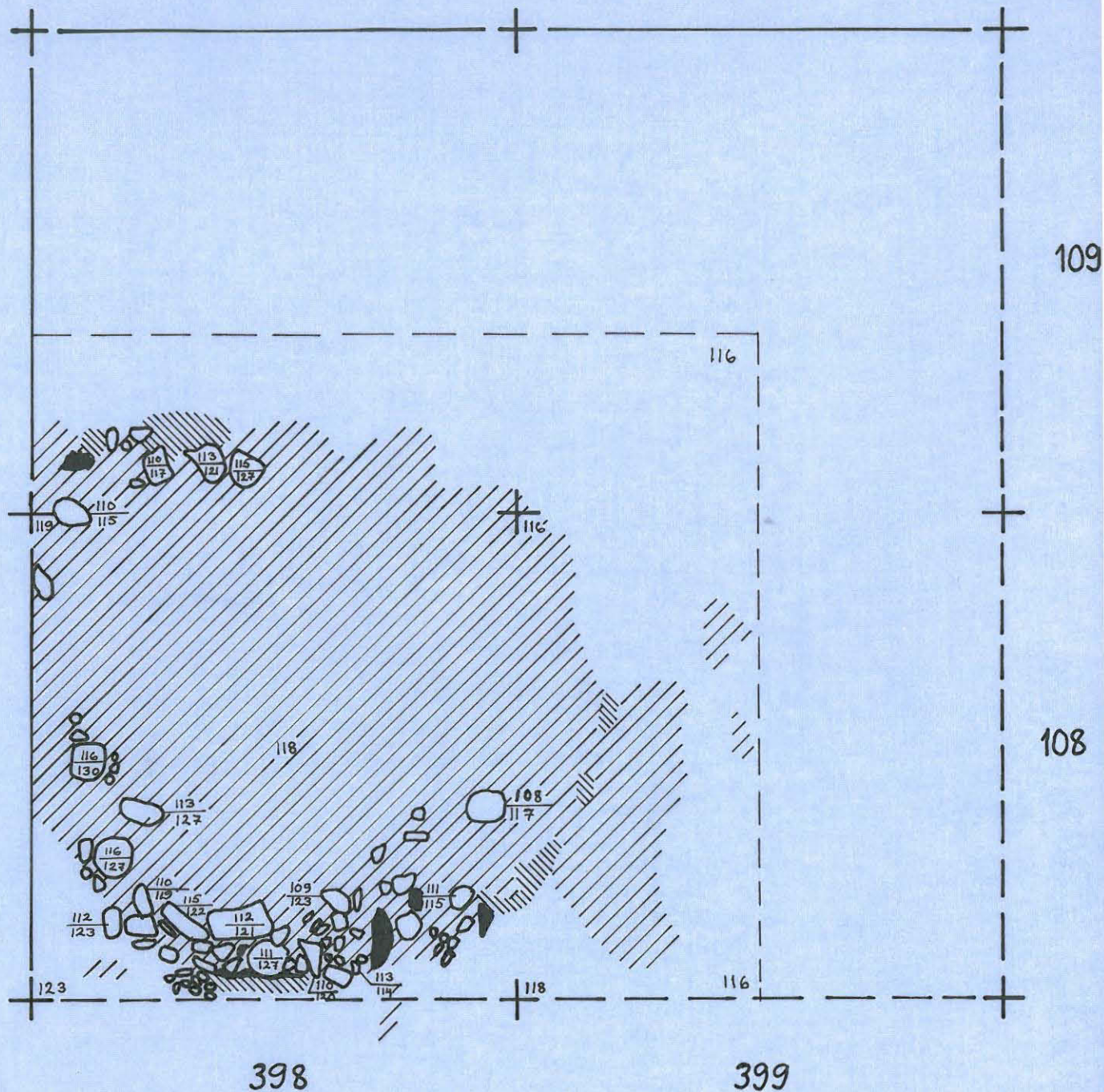
TASO 3

1:25

KP 12.7 = 82,30 m MPY

- = LIKAMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

LIITE 22

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

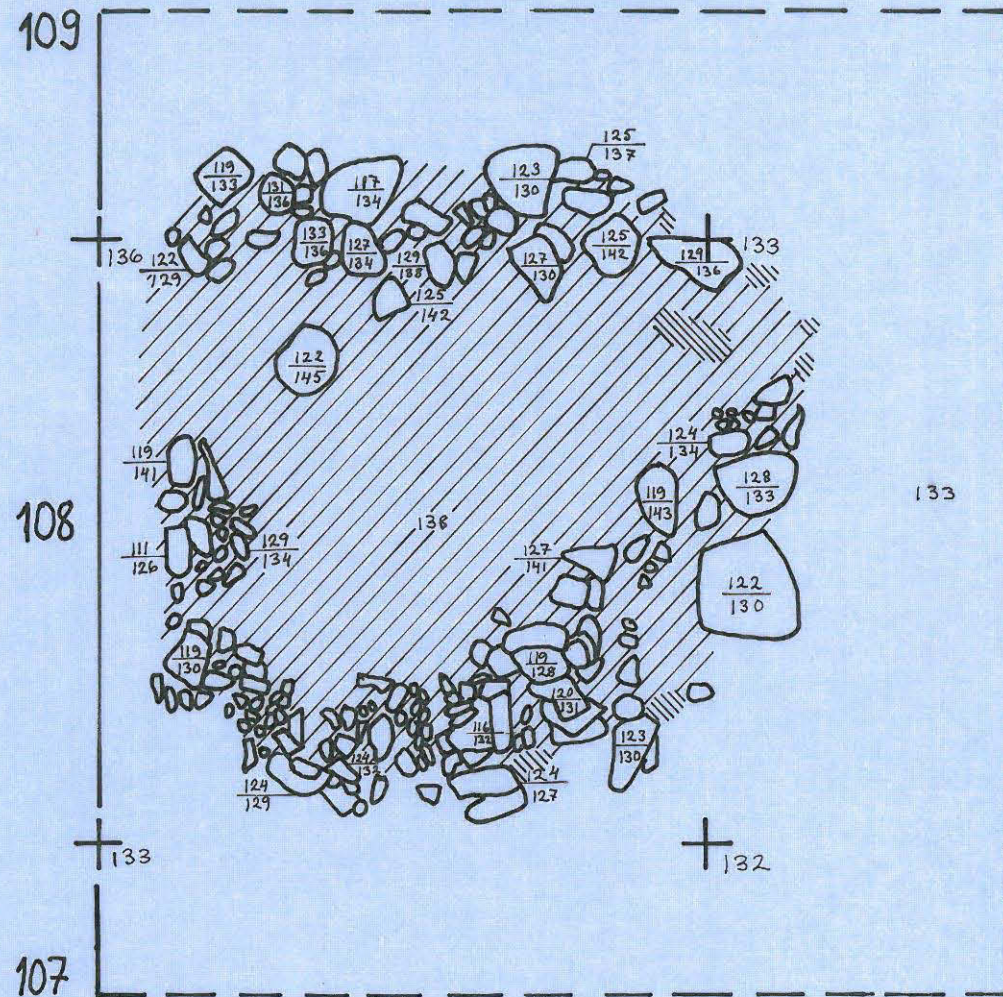
TASO 4

1:25

KP 127 = 82,30 m MPY

- = LIKAMAA
- = PUNAISEKSI PALANUT HIEKKA
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

398

399

LIITE 23

JOENSUU, VARASLAMPPI

ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

TASO 5

1:25

KP 127 = 82,30 m MPY

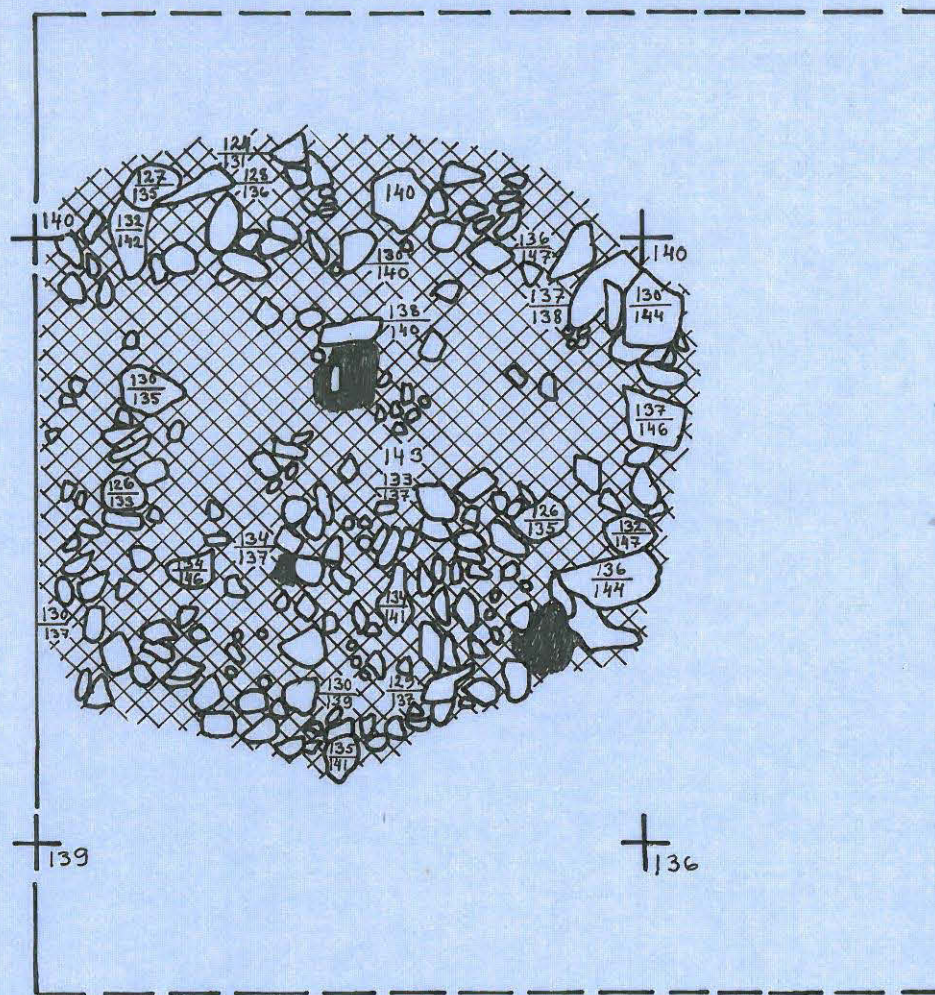

 = NOKIMAA

 = HIILI

 = KELTAINEN HIEKKA

 = KIVI

398

399

109

+

108

+

LIITE 24

JOENSUU, VARASLAMPI

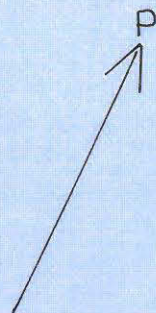
ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

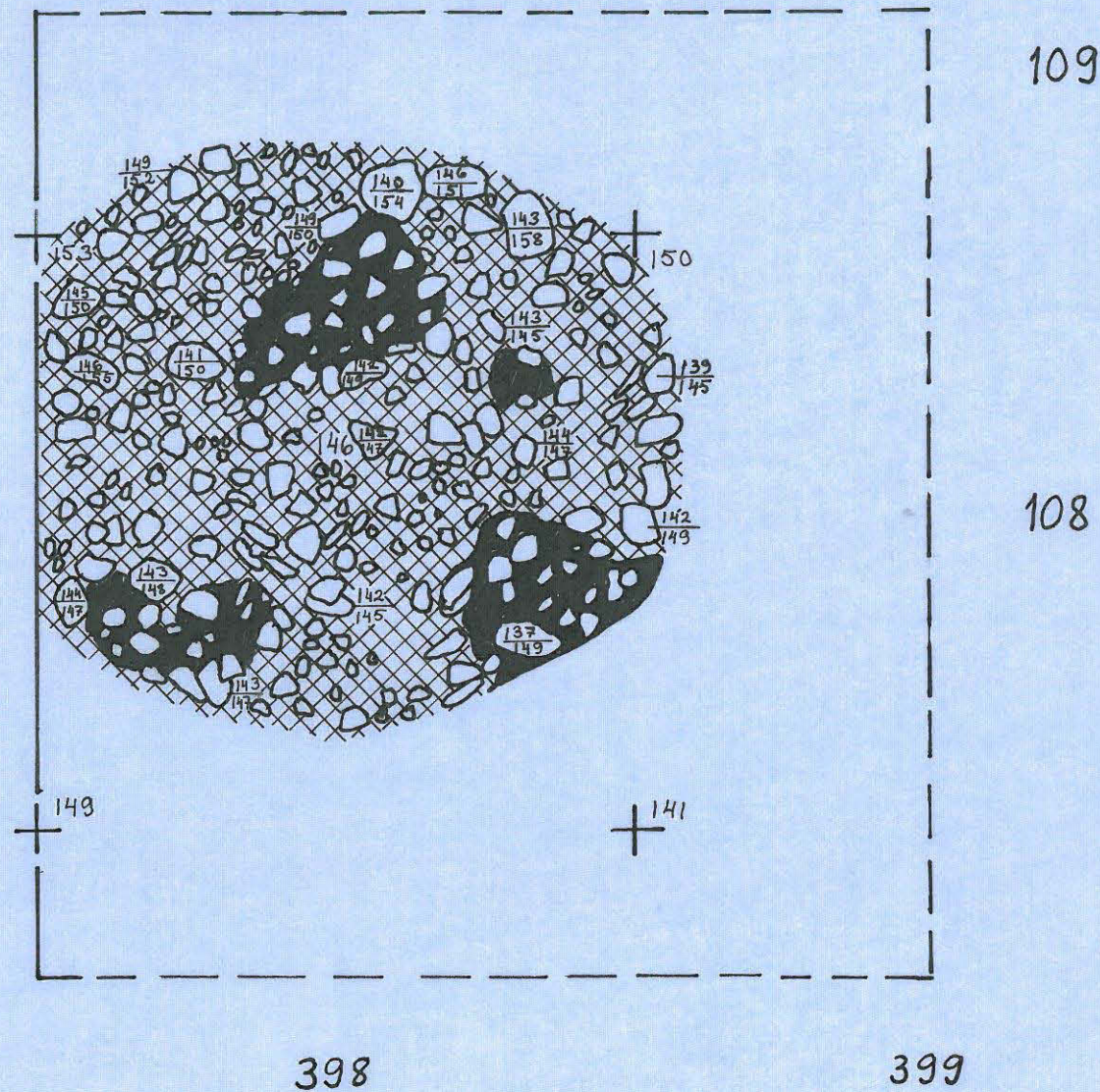
TASO 6

1:2.5

KP 127 = 82,30 m MPY

- = NOKIMAA
- = HIILI
- = KELTAINEN HIEKKA
- = KIVI

LIITE 25

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

TASO 7

1:25

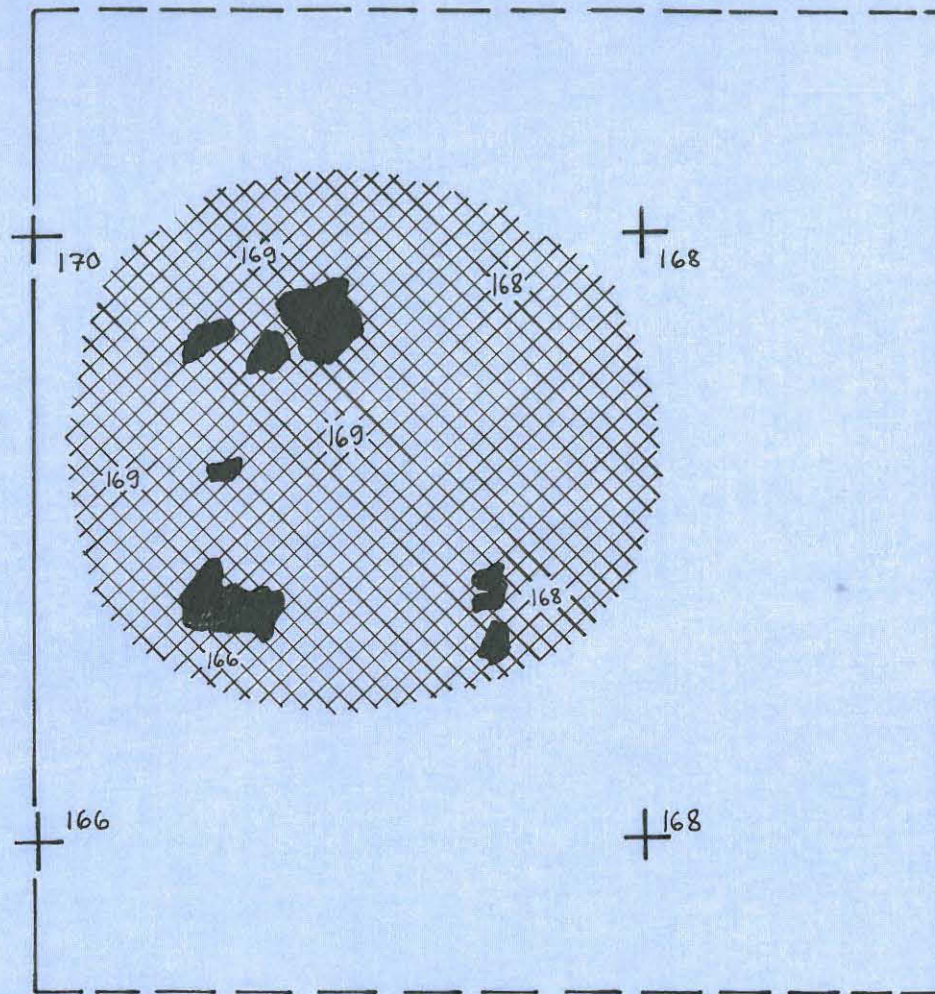
KP 127 = 82,30 m MPY

 = NOKIMAA

 = HIILI

 = KELTAINEN HIEKKA

109

108

398

399

LIITE 26

JOENSUU, VARASLAMPI

ALUE 7

MAARIT SUNI 1974

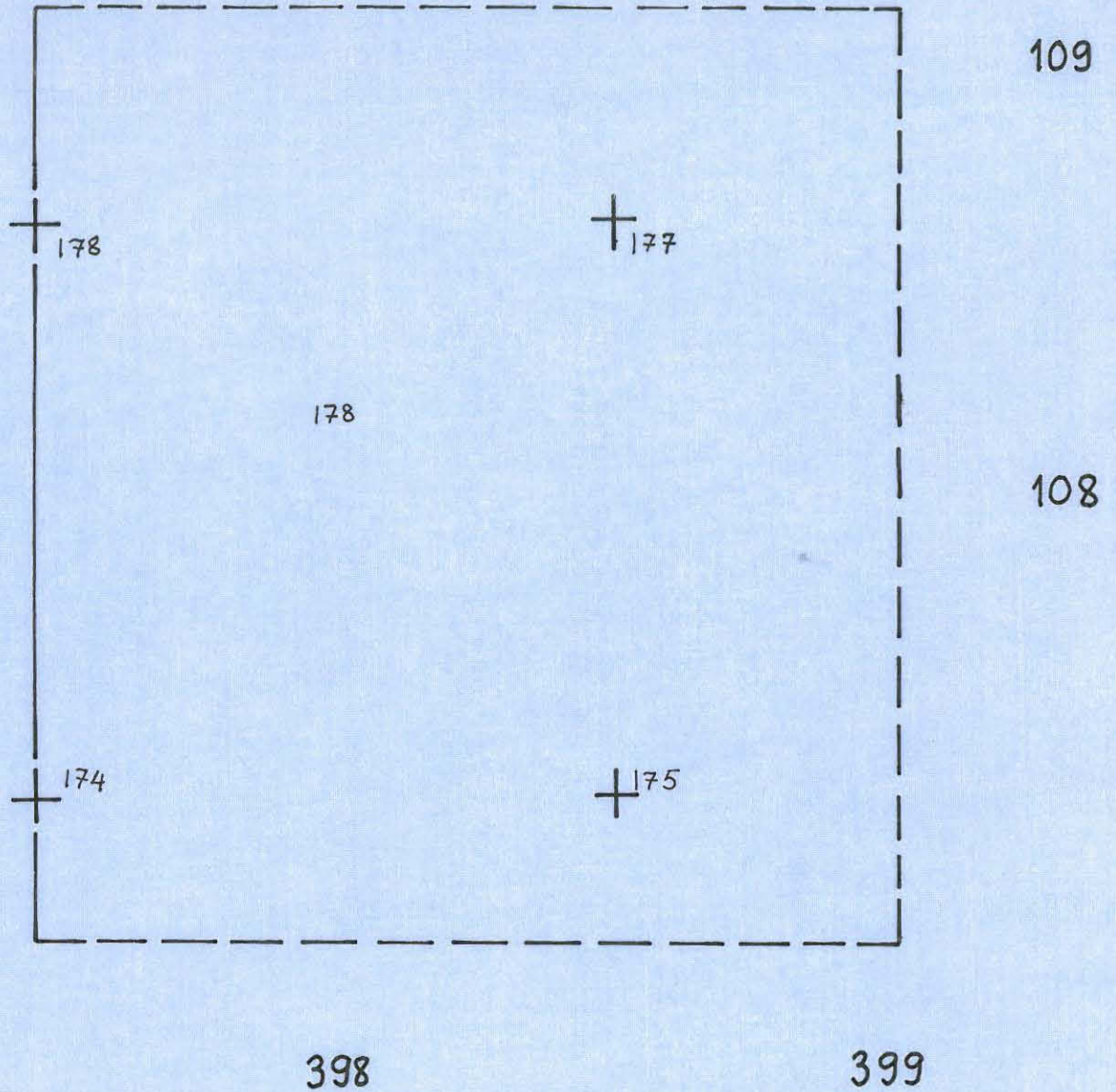
TASO 8

1:25

KP 127 = 82,30 m MPY

 = KELTAINEN HIEKKA

JOENSUU VARASLAMPI

ff. 42526-42529

KUVA 1. POHJATASOON KAIVETUT ALUEET 1 JA 2 KUVATTUINA KOILLISESTA. MAAPERÄ ON PUHDASTA, HIENOA HIEKKAA. ALUE 1 NÄKYYPÄ KUVAN OIKEASSA LAIDASSA JA ALUE 2 ON ETUALALLA KUVAN VASEMMASSA LAIDASSA.

ff. 42530-42532

KUVA 2. KAIVAUSALUE 3 KUVATTUNA PÖHJOISKOILLISESTÄ.

ff. 42533-42535

KUVA 3. ETUALALLA SIJAITSEE L-MUOTOINEN KAIVAUSALUE 3 JA SEN VIERESSÄ TAAEMPANA ALUE 4. TAUSTALLA OLEVA RAKENNUS KUULUU KETTUVAARAN HAUTAUSMAALLE, MINKÄ EDUSTALLE KAIVAUS KOKONAISUUDESSAAN ULOTTUI.

JOENSUU VARASLAMPI

ff. 42536-42537

KUVA 1. ALUE 4, JOKA ON KAIVETTU POHJATASOON JA JONKA MAAPERÄ ON HIE-
NOA, PUHDASTA HIEKKAA, KUVATTUNA POHJOISLUOTEESTA. TAUSTALLA PIL-
KOTTA VARASLAMPI.

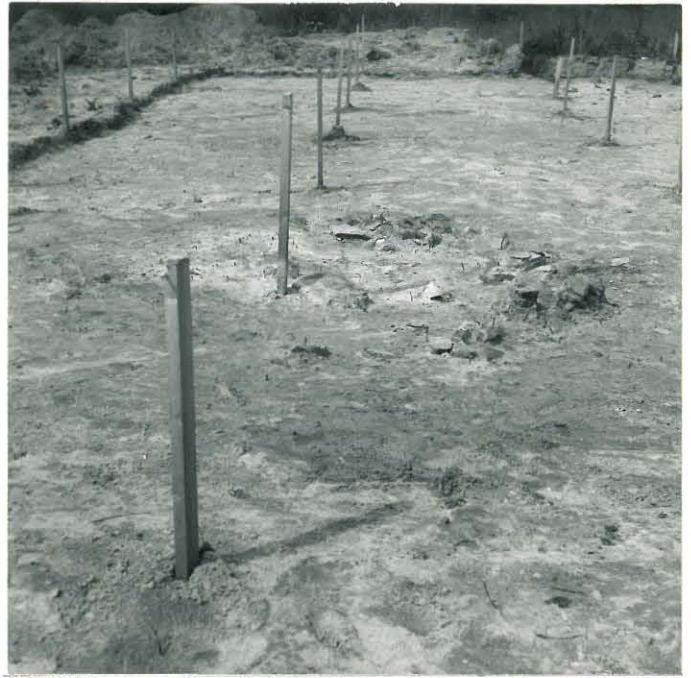
f. 42538

KUVA 2. ALUE 4 KUVATTUNA ITÄKAAKOSTA.

f. 42539

KUVA 3. ALUEEN 5 RUUTUJEN 374-375/98-99 KOHDALTA PALJASTUI I KERROSTA KAIVETTAESSA TULISIJA, JOKA ON KUVATTU LÄNNESTÄ.

f. 42540

KUVA 4. SAMA TULISIJAN KAIVAUSSVAIHE KUIN VIEREISISSÄ KUVASSA 3 KUVATTUNA ITÄKAAKOSTA.

f. 42595

KUVA 5. RUUTUJEN 374-375/98-99 RAJALLA OLEVAN TULISIJAN ENSIMMÄINEN KAIVAUSSVAIHE KUVATTUNA ETELÄKAAKOSTA.

JOENSUU VARASLAMPI

ff. 42541-42545

f. 42546

KUVA 1. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 SIJAITSEVAN LAAJAN, TIHEÄN KIVETYN TULISIJAN TOINEN KAIVAUSTASO KUVATTUNA ETELÄSTÄ.

KUVA 2. KUVASSA 1 NÄKYVÄN TULISIJAN SAMA KAIVAUSVAIHE KUVATTUNA LÄNNESTÄ.

f. 42547

KUVA 3.

f. 42548

KUVA 5.

f. 42596

KUVA 4. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 OLEVAN TULISIJAN 3. KAIVAUSTASO KUVATTUNA ETELÄLOUNAASTA. MAA TIHEÄN KIVEYKSEN VÄLISSÄ ON ERITTÄIN TUMMAA, NOKISTA.

KUVA 3. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 OLEVAN TULISIJAN 3. KAIVAUSTASO KUVATTUNA ETELÄSTÄ.

KUVA 5. KUVISSA 3-4 NÄKYVÄ TULISIJA KUVATTUNA ETELÄKAAKOSTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42549

KUVA 1. ALUEELLA 5 RUUDUISSA 374-375/
98-99 SIJAITSEVA TULISIJA KAIVETTUNA
4. TASOON. KUVA ON OTETTU ETE-
LÄLOUNAASTA.

f. 42550

KUVA 2. NELJÄNTEEN TASOON KAIVET-
TU TULISIJA ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-
375/98-99 KUVATTUNA LOUNAASTA.

f. 42551

KUVA 3. SAMA TULISIJAN 4. TASO KUIN
KUVISSA 1 JA 2 KUVATTUNA IDÄSTÄ.

f. 42552

KUVA 5

f. 42553

KUVA 6

ff. 42554-42555

KUVA 4. ALUEELLA 5, RUUDUISSA 374-375/98-99 SIJAITSEVA TULISIJA KAIVETTUNA 5. TASOON, JOLLOIN SE ON TIHEÄÄN KIVETTY, ERITTÄIN NOKINEN JA HIILENSEKAINEN. LÄHES KAUTTAALTAAN KIVEYSTÄ YMPÄRÖI KAPEA, PUNAISEKSI PALANUT HIEKKAJUOVA. KUVA ON OTETTU LUOTEESTA.

KUVA 5. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 SIJAITSEVAN TULISIJAN 5. TASO KUVATTUNA LOUNAASTA.

KUVA 6. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 SIJAITSEVAN TULISIJAN 5. TASO KUVATTUNA ETELÄLOUNAASTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42556

KUVA 1. TULISIJA, JOKA SIJAITSEE ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99, KAIVETTUNA 6. TASOON. MAA ON ERITTÄIN NOKISTA JA HIILENSEKAISTA, MUTTA KIVEYS ON HUOMATTAVASTI HARVEMPAA KUIN YLEMMISSÄ KAIVAUSTASOISSA. KUVA ON OTETTU KOILLISESTA.

f. 42557

KUVA 2. RUUDUISSA 374-375/98-99 OLEVAN TULISIJAN 6. TASO KUVATTUNA ETELÄLÖUNAASTA.

f. 42558

KUVA 3. ALUEEN 5 RUUDUISSA 374-375/98-99 SIJAITSEVAN TULISIJAN 7. KAIVAUSTASO KUVATTUNA ETELÄLÖUNAASTA.

ff. 42559-42562

KUVA 4. ALUE 6 KAIVETTUNA 2. TASOON PAITSI RUUTU 385/104 KOLMANTEEN. MAAPERÄ ON KAUTTAALTAAN PUHDASTA, HIENOA HIEKKAA. KUVASSA NÄKYVÄ POHJOIS-ETELÄSUUNTAINEN TUMMA JUOVA ON ENTISEN OJAN POHJA. RUUDUSSA 390/107 OLEVA TULISIJA NÄKYY KAIVAUSALUEEN REUNASSA KUVAN VASEMMASSA LAIDASSA. KUVA ON OTETTU POHJOISLUOTEESTA.

ff. 42563-42564

KUVA 5. TOISEEN TASOON KAIVETTU ALUE 6 KUVATTUNA LUOTEESTA.

JOENSUU VARASLAMPI

ff. 42597-42598

KUVA 1. TOISEEN TASOON KAIVETTU ALUE & KUVATTUNA LUOTEESTA. TAUSTALLA NÄKYVÄ VARASLAMPI.

f. 42565

KUVA 2. ALUEEN 6 KAAKKOISPUOLELLE OLEVAAN PELTOSARKAAN KAIVETTIIN KUVASSA NÄKYVÄT KOERUUDUT (KAIVETTU 2. TASOON), JOIDEN PERUSTEELLA KAIVETTAVAA ALAA LAAJENNETTIIN SITEN, ETTÄ SE LIITTYI KIIINTEÄSTI ALUEESEEN 6. KUVA ON OTETTU POHJOISKOILLISESTA.

f. 42599

KUVA 3. SAMAA PAIKKAA KUIN VIEREISESSÄ KUVASSA KAIVETAAN 2. TASOON. KAIVAUSALUEEN ALAOSASSA NÄKYVÄT KIVET KUULUVAT TULISIJAAN RUUTUJEN 394-395/99-100 RAJALLA OLEVAAN TULISIJAAN. KUVA ON OTETTU POHJOISKOILLISESTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42566

KUVA 1. ALUEEN 6 RUUTUJEN 390-391/107 RAJALLA OLEVAN TULISIJAN RUUDUN 390/107 PUOLEINEN OSA ON KAIVETTU I TASOON. KUVA ON OTETTU IDÄSTÄ.

f. 42567

KUVA 2. ALUEEN 6 RUUTUJEN 390-391/107 RAJALLA OLEVAN TULISIJAN SAMA VAIHE KUIN VIEREISESSÄ KUVASSA 1 ON KUVATTU PÖHJOISKOILLISESTA.

f. 42568

KUVA 3. ALUEEN 6 RUUTUJEN 390-391/107 RAJALLA OLEVAN TULISIJAN RUUDUN 390/107 PUOLEISEN OSAN 2. TASO KUVATTUNA LÄNNESTÄ.

f. 42569

KUVA 4. SAMA PAIKKA JA SAMA KAIVAUSSVAIHE KUIN VIEREISESSÄ KUVASSA 3 KUVATTUNA PÖHJOISKOILLISESTA.

f. 42600

KUVA 5. ALUEEN 6 RUUDUISSA 390-391/107 OLEVAN TULISIJAN RUUDUN 390/107 PUOLEISEN OSAN 2. TASO KUVATTUNA ITÄKAAKOSTA.

f. 42601

KUVA 6. ALUEEN 6 RUUDUISSA 390-391/107 OLEVAN TULISIJAN POIKKILEIKKAUS KUVATTUNA LÄNSILUOTEESTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42570 KUVA 2.

f. 42602

KUVA 1. ALUEEN 6 RUUTUJEN 395/98-100 2. TASO KUVATTUNA POHJOISKOILLISESTA. RUUDUSSA 395/99 NÄKYY MUODOLTAAN EPÄMÄÄRÄINEN TULISIJA, JOKA ULOTTUU MYÖS VIEREISIIN RUUTUIHIN.

KUVA 2. RUUDUISSA 394-395/99-100 OLEVAN TULISIJAN 2. TASO KUVATTUNA IDÄSTÄ.

KUVA 3. SAMA VAIHE KUIN KUVISSA 1 JA 2 KUVATTUNA ITÄKAAKOSTA.

f. 42571 KUVA 3.

f. 42572-42574

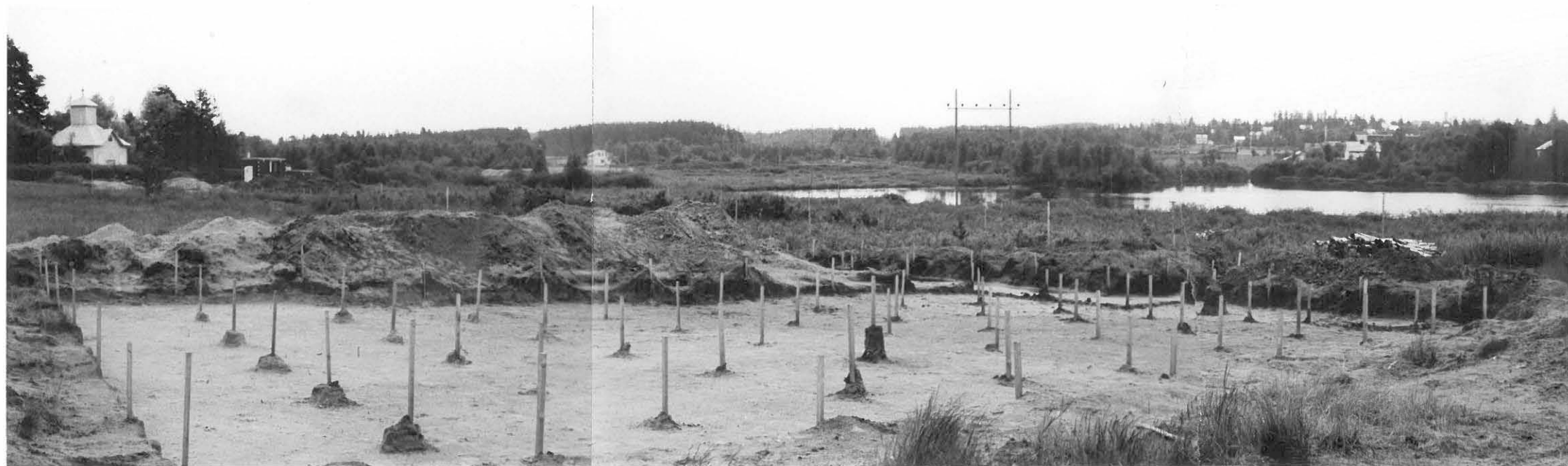
KUVA 4. SUURIN OSA ALUEESTA 7 KAIVETTUNA 2. TASOON. KUVA ON OTETTU PÖHJOISLUOTEESTA.

f. 43413

KUVA 5. ALUEEN 7 RUUTURIVI 405 ON KAIVETTU I TASOON. SIITÄ LÖYTYNEEN ESINEISTÖN PERUSTEELLA LAAJENNETTIIN KAIVAUSSALAA, JOSTA KAIVINKONE PARHAILLAAN POISTAA PINTATURVETTA. KUVA ON OTETTU ETELÄSTÄ.

JOENSUU VARASLAMPI

ff. 42603 - 42605

KUVA 1. ALUE 7 ON KAIVETTU LÄHES KOKONAAN 2. TASOON. MAAPERÄ ON PUHDASTA, HIENOA HIEK-
KAA. KUVAN VASEMMASSA LAIDASSA NÄKYVÄ KETTUVAARAN HAUTAUSMAA JA TAUSTALLA ON VARASLAMPI.
KUVA ON OTETTU PÖHJOISLUOTEESTA.

f. 42575

KUVA 2. ALUEEN 7 RUUDUSTA 398/108 PAL-
JASTUNEEN TULISIJAN 3. KAIVAUSTASO
KUVATTUNA ETELÄLOUNAASTA.

f. 42576

KUVA 3. ALUEEN 7 RUUDUSSA 398/109 OLEVA
TULISIJA, JONKA REUNAT ULOTTUVAT RUU-
TUJEN 398/109 JA 399/108 PUOLELLE, ON KAI-
VETTU 4. TASOON. KUVA ON OTETTU
ETELÄLOUNAASTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42606

KUVA 1. ALUEEN 7 RUUDUISSA 398-399/108-109 OLEVAN TULISIJAN 5. KAIVAUSTASO KUVATTUNA POHJOISLUOTEESTA,

f. 42607

KUVA 2. SAMA VAIHE KUIN YLLÄ OLEVASSA KUVASSA 1 KUVATTUNA ETELÄLOUNAASTA.

ff. 42577-42579

KUVA 3. LÄHINNÄ KETTUVAARAN HAUTAUSMAATA OLEVAN ALUEEN 8 TUTKIMINEN ALOITETTIIN KAIVAMALLA 64 M PITKÄ KOEJOJA. SEN KAAKKOISPÄÄSSÄ LAAJENNETTIIN KAIVAUSALUETTA, KUTEN KUVASTA NÄKYY. KUVA ON OTETTU LUOTEESTA.

f. 42580

KUVA 4. ALUEEN 8 RUUTURIVI 100 KAIVETTUNA 2. TASOON. KUVA ON OTETTU ETELÄKAAKOSTA.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42581

KUVA 1. KAIVINKONE ON POISTAMASSA PINTATURVETTA ALUEELTA 8, RUUTURIVIN 441 ITÄPUOLELTA. KUVA ON OTETTU LOUNAASTA.

f. 42582

KUVA 2. SAMAVAIHE KUIN VIEREISESSÄ KUVASSA 1 KUVATTUNA POHJOISKOILLISESTA.

ff. 42583-42585

KUVA 3. ALUEEN 8 KAAKKOISPÄÄSTÄ, RUUTURIVIN 100 MOLEMMILTA PUOLILTA ON KAIVINKONEELLA POISTETTU PINTATURVE. KAIVETTAVA ALUEKOKONAISUUS KÄSITTÄÄ KUVASSA NÄKYVÄN VARASLAMMEN POHJOISPUOLELLA OLEVAN TIELINJAN, JOKA ULOTTUU ALUEELTA 8 KUVAN OIKEASSA LAIDASSA NÄKYVÄÄN TALOON ASTI. TÄLLÄ YÄLILLÄ SIAITSEVAT KAIVAUSALUEET 1-7.

f. 43414

KUVA 4. OSA ALUEESTA 8 KUVATTUNA POHJOISKOILLISES-
TA. RUUTURIVI 441 ON KAIVETTU POHJAAN, MUTTA YM-
PÄRISTÖSTÄ ON VASTA POISTETTU PINTATURVETTA.

f. 43415

KUVA 5. ETUALALLA ON ALUE 8, JONKA RUUTURIVI 100 ON
KAIVETTU POHJAAN JA VIEREISISTÄ RUUDUISTA ON POISTET-
TU PINTATURVE KAIVINKONEELLA. TAAEMPANA NÄKYÖ KAI-
VINKONE POISTAMASSA TURVETTA ALUEELTA 7.

ff. 42586-42588

KUVA 1. ALUE 8 ON KUVATTU LÄNSILUOTEESTA. OSA ALUEESTA ON KAIVETTU POHJATASOON, OSASTA ON VASTA POISTETTU PINTATURVE.

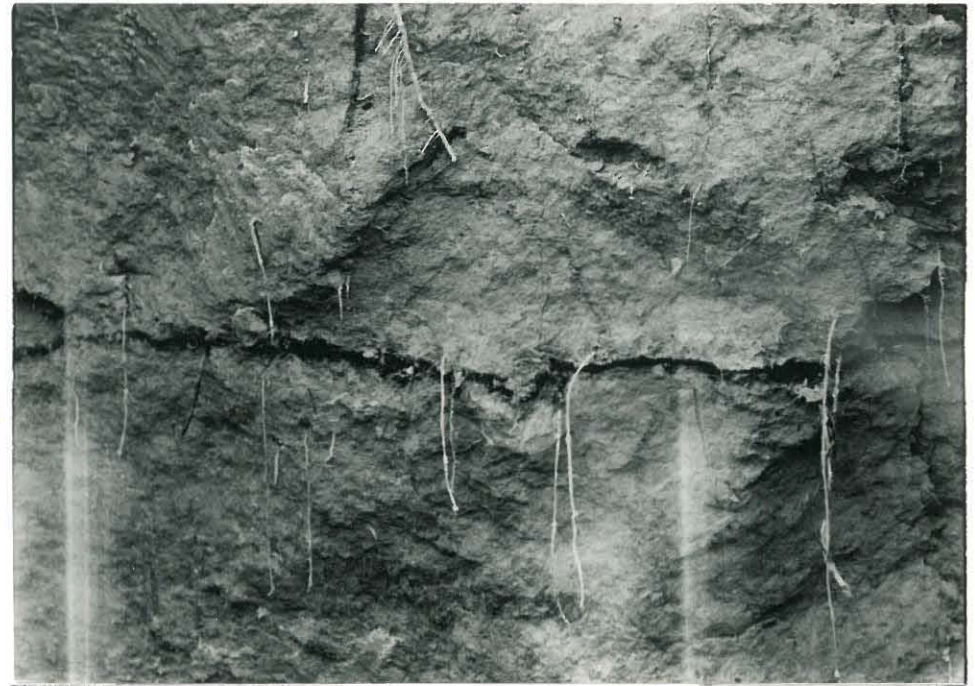
ff. 42589-42592

KUVA 2. SAMA VAIHE KUIN YLLÄ OLEVASSA KUVASSA 1 KUVATTUNA KOILLISESTA.

f. 42593

KUVA 3. ALUEEN 1 RUUTURIVIN 307 LOU-
NAISPÄÄHÄN ON KAIVETTU NOIN 4 M SYVÄ
KUOPPA, JONKA SEINÄMÄSSÄ NÄKYVÄ NOIN 120
CM:N SYVYYDESSÄ SUUNNILLEEN 2 CM PAKSU,
TUMMA JUOVA HIENON HIEKAN KESKELLÄ.
KUVA ON OTETTU ETELÄSTÄ.

f. 42608

KUVA 4. SAMA TUMMA JUOVA KUIN VIEREISESSÄ KUVAS-
SA KUVATTUNA LÄHEMPÄÄ, ETELÄSTÄ.

JOENSUU VARASLAMPI

f. 42594

KUVA 1. ALUEEN 4 RUUTURIVIN 351 LOUNAISPÄÄHÄN ON KAIVETTU NOIN 4 M SYVÄ KUOPPA, JONKA SEINÄMÄSSÄ HIENON HARMAAN HIEDAN KESKELLÄ NÄKYY NOIN 215 CM:N SYVYYDESSÄ SUUNNILLEEN 2 CM PAKSU, TUMMA JUOVA. KUVA ON OTETTU LOUNAASTA.

f. 42609

KUVA 2. SAMA KUOPAN SEINÄMÄ KUIN VIEREISESSÄ KUVASSA KUVATTUNA LÄHEMPÄÄ, LOUNAASTA.

f. 42610

KUVA 3. ALUEEN 8 RUUTURIVIN 441 ETELÄPÄÄ-
HÄN KAIVETUN KUOPAN SEINÄMÄSSÄ NÄKYVÄ NOIN
175 CM:N SYVYYDESSÄ TUMMAN RUSKEA, KAPEA RUOS-
TERAITA. SEN YLÄPUOLELLA MAAPERÄ ON HIENOA
HIEKKAA JA ALAPUOLELLA HIESUA. KUVA ON OTETTU
ETELÄSTÄ.